МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ПСИХОЛОГІЇ ТА БЕЗПЕКИ

Кафедра менеджменту та економічної безпеки

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

кваліфікаційна робота
здобувача вищої освіти
2 курсу денної форми навчання
БУРКОВСЬКА Олена Романівна

Науковий керівник
доктор економічних наук, професор
ПУШАК Ярослав Ярославович

Рецензент
доктор економічних наук, професор

Кваліфікаційна робота допущена до захисту
„____” ____2025 р., протокол № ___
завідувач кафедри менеджменту та економічної безпеки,
Копитко М.І.
_____
(підпис) (ПРІЗВИЩЕ та ініціали)

Львів 2025

АНОТАЦІЯ

БУРКОВСЬКА О.Р. Особливості формування та використання фінансових результатів діяльності страхової компанії. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». – Львівський державний університет внутрішніх справ МВС України, Львів, 2025.

Кваліфікаційна робота присвячена вивченню теоретичних основ та надання практичних рекомендацій щодо особливостей управління фінансовими результатами страхової компанії. Розглянуто теоретичні основи структури та напрямів формування і використання фінансових результатів діяльності. Проаналізовано фінансово-економічний стан та ефективності управління фінансові результати діяльності страхової компанії «Інго». Запропоновано напрями удосконалення формування та використання фінансових результатів страхової компанії в умовах війни.

Ключові слова: страхова компанія, фінансовий результат, дохід, прибуток, страхові премії, витрати, страхова діяльність, операційні витрати, податок на прибуток, прибутковість.

ANNOTATION

BURKOVSKA O.R. Features of the formation and use of financial results of an insurance company. – Manuscript.

Qualification work for obtaining a master's degree in the specialty 072 “Finance, Banking, Insurance, and Stock Market.” – Lviv State University of Internal Affairs of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Lviv, 2025.

The thesis is devoted to the study of theoretical foundations and the provision of practical recommendations on the peculiarities of managing the financial results of an insurance company. The theoretical foundations of the structure and directions of the formation and use of financial results are considered. The financial and economic condition and the effectiveness of managing the financial results of the insurance company “Ingo” are analyzed. Directions for improving the formation and use of financial results of an insurance company in wartime are proposed.

Keywords: insurance company, financial result, income, profit, insurance premiums, expenses, insurance activity, operating expenses, income tax, profitability.

ЗМІСТ

Вступ……...……..4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ……..……..7
1.1. Сутність фінансових результатів страхової діяльності компанії……..…7
1.2. Класифікація джерел формування та використання фінансових результатів діяльності страхової компанії……..……12
1.3. Напрями управління фінансовими результатами діяльності компанії...18
Висновки до розділу 1……...24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «ІНГО»……25
2.1. Загальна характеристика діяльності страхової компанії «ІНГО»…...…25
2.2. Аналіз фінансових результатів діяльності страхової компанії «ІНГО»..31
2.3. Оцінка ефективності формування та використання фінансових результатів діяльності страхової компанії «ІНГО»…….37
Висновки до розділу 2……..……42
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «ІНГО»…….……..44

3.1. Напрями покращення формування та використання фінансових результатів страхової компанії……..……44
3.2. Оптимізація структури страхового портфеля та диверсифікація інвестицій страхової компанії в сучасних умовах……..…….51
Висновки до розділу 3…….…..57
ВИСНОВКИ……..…….59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……..……61
ДОДАТКИ…….……66

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах нестабільного фінансового середовища та зростання ризиків страхові компанії стають ключовими суб’єктами ринку фінансових послуг, що забезпечують перерозподіл ризиків і підтримують економічну стійкість держави. Результативність їх діяльності визначається не лише обсягами страхових премій, а й здатністю ефективно формувати, розподіляти та використовувати фінансові результати. Саме фінансові результати є базою для оцінки прибутковості, ліквідності та конкурентоспроможності страховика, що вимагає ґрунтовного аналізу механізмів їх формування.

Актуальність дослідження полягає в необхідності пошуку оптимальних підходів до управління фінансовими результатами страхової компанії в умовах мінливого ринку, зростання вимог до фінансової звітності та ризик-орієнтованого регулювання. Вивчення особливостей формування доходів і витрат, оцінка ефективності використання прибутку, а також визначення чинників, що впливають на фінансові результати, дозволяють удосконалити систему фінансового менеджменту страховика та підвищити рівень його фінансової безпеки.

Проблеми у використанні та формуванні фінансових результатів дослідження сучасних підприємств досліджували такі вчені, як: О. Гвозденко, В. Гомелля, В. Шахов, Г. Шершеневич, Л. Ширінян, В. Шахов, Г. Шершеневич, Л. Ширінян, С. Світлична, Н. Сташкевич, Д. Хемптон, В. Шахов, Г. Шершеневич та інші науковці.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є обгрунтування теоретичних і практичних аспектів формування і використання фінансових результаьтів діяльності страхової компанії.

Досягнення обраної мети зумовило необхідність вирішення наступних **завдань**:

- визначити сутність фінансових результатів страхової діяльності компанії;
- розглянути класифікацію джерел формування та використання фінансових результатів діяльності;
- охарактеризувати напрями управління фінансовими результатами діяльності компанії;
- дослідити загальну характеристику діяльності страхової компанії «Інго»;
- здійснити аналіз фінансових результатів діяльності страхової компанії «Інго»;
- оцінити ефективність формування та використання фінансових результатів діяльності страхової компанії «Інго»;
- сформувати напрями покращення формування та використання фінансових результатів страхової компанії;
- дослідити оптимізацію структури страхового портфеля та диверсифікація інвестицій страхової компанії в сучасних умовах.

Об’єктом дослідження є діяльність та фінансові результати страхової компанії «ІНГО».

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти формування та використання фінансових результатів страхової компанії в сучасних умовах функціонування страхового ринку.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та реалізації завдань дослідження було застосовано комплекс загальнонаукових і спеціалізованих методів пізнання. Теоретико-методологічну базу роботи становлять наукові праці українських і зарубіжних економістів, присвячені питанням формування і використання фінансових результатів діяльності страхових компаній. У процесі дослідження використано системний підхід, методи фінансово-економічного та порівняльного аналізу для виявлення тенденцій розвитку страхових компаній і здійснення їх зіставлення. Для візуалізації отриманих результатів використано графічні методи представлення даних.

Інформація про практичне значення роботи, апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження кваліфікаційної роботи розглядалися під час проведення Всеукраїнській науково-практичної конференції «Національна економіка в умовах війни: безпека та розвиток» 14 листопада 2025 року.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається з анотації українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (44 найменування на 5 сторінках), 4 додатки, розміщених на 11. Сторінках. Загальний обсяг роботи становить 77 сторінок, який містять 9 таблиць і 8 рисунків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

1.1. Сутність фінансових результатів страхової діяльності компанії

У сучасних економічних умовах страхування виступає важливим фінансовим інструментом, що забезпечує компенсацію втрат, спричинених непередбаченими подіями чи ризиками. У більшості розвинених держав страхові компанії за рівнем концентрації капіталу та економічною значущістю посідають місце поруч із банківськими установами, утворюючи вагомий сегмент фінансової системи. Ця сфера виконує не лише економічну, а й соціальну функцію, адже сприяє стабільності добробуту населення та розвитку підприємництва.

Сьогодні страхова галузь України демонструє поступове зростання, базуючись на ще не повністю освоєному, але перспективному внутрішньому ринку. Для забезпечення її сталого розвитку необхідною умовою є ефективна організація фінансових процесів — раціональна

тарифна політика, обґрунтоване формування страхових резервів та результативне управління інвестиціями. Саме ці чинники визначають рівень фінансової стійкості та надійності страховика. Водночас питання побудови й функціонування фінансів страхових компаній залишаються менш дослідженими порівняно з іншими секторами економіки.

Організація фінансів страхової компанії — це система методів, форм і механізмів формування, розподілу та використання фінансових ресурсів підприємства страхового типу, а також контролю за їх ефективним використанням. Результатом діяльності страхових компаній на ринку страхових послуг є фінансовий результат.

О. Вовчак вважає що фінансовий результат страхової компанії — це підсумковий показник ефективності її діяльності, що відображає різницю між отриманими доходами від страхової, інвестиційної та іншої операційної діяльності та понесеними витратами за відповідний період [3].

К. Дядюра та В. Янковський під фінансовим результатом страховика розуміють інтегральний показник, який характеризує прибутковість або збитковість його господарської діяльності, визначену на основі порівняння обсягу надходжень страхових премій, інвестиційного доходу та витрат, пов’язаних із виконанням страхових зобов’язань [4].

На думку У. Савків, фінансовий результат страхових операцій – це вартісна оцінка підсумків господарської діяльності страхової організації, що виявляється за кожним видом страхування, фондом страхування та за страховими операціями загалом. Його визначають шляхом зіставленням доходів і витрат, водночас, якщо отримано позитивний результат, він охоплює прибуток страховика і приріст резервних фондів [30].

Фінансовий результат діяльності страхової компанії на думку О. Шевчук це кінцевий економічний ефект, що формується у процесі управління доходами, витратами, резервами та капіталом, і є головним

критерієм фінансової стабільності та ефективності функціонування підприємства [37].

Фінансовий результат страхової організації можна трактувати як узагальнений показник досягнення цілей діяльності, який відображає здатність компанії забезпечувати прибутковість, покривати ризики та підтримувати належний рівень фінансової стійкості на ринку страхових послуг.

Сутність фінансового результату страхової компанії полягає у відображенні кінцевого економічного ефекту її діяльності, який формується внаслідок взаємодії доходів і витрат за всіма видами страхових операцій. Він є інтегральним показником, що характеризує ефективність управління фінансовими ресурсами, рівень виконання зобов'язань перед страхувальниками, а також здатність підприємства до самофінансування та розвитку. Фінансовий результат відображає не лише розмір прибутку або збитку, а й якість організації страхового процесу, збалансованість тарифної політики та обґрунтованість формування страхових резервів [6; 14].

Для страхової компанії фінансовий результат має подвійне значення: з одного боку — це показник прибутковості діяльності, а з іншого — критерій фінансової стійкості та надійності на ринку. Його величина залежить від ефективності управління активами і пасивами, структури страхового портфеля, результативності інвестиційної діяльності та рівня ризику. Таким чином, фінансовий результат виступає основним орієнтиром для оцінювання стабільності страховика, визначення напрямів його розвитку й підвищення конкурентоспроможності на фінансовому ринку.

Фінансовий результат страхової компанії виконує низку ключових функцій, що відображають його значення у забезпеченні ефективності фінансово-господарської діяльності (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Функції фінансового результату страхової компанії [6; 9; 39]

Функція	**Характеристика змісту функції**

Оціночна	Відображає загальний рівень ефективності діяльності страхової компанії, її прибутковість, фінансову стабільність та конкурентні позиції на ринку.
Контрольна	Дозволяє перевірити правильність формування доходів і витрат, обґрунтованість тарифів, ефективність використання фінансових ресурсів та дотримання вимог страхового законодавства
Регулююча	Визначає напрями розподілу фінансових ресурсів, обсяги страхових резервів, інвестиційні пріоритети та розмір дивідендних виплат.
Мотиваційна	Сприяє формуванню зацікавленості керівництва та персоналу у досягненні кращих результатів, підвищенні ефективності роботи та розширенні клієнтської бази.
Аналітична	Дає змогу проводити порівняльний аналіз динаміки показників діяльності компанії, оцінювати тенденції розвитку та обґрунтовувати управлінські рішення.

Отже, фінансовий результат компанії отожнюється авторами як прибуток (кінцевий результат) який отримає страхова компанія від здійснення операцій, виплати всіх витрат та сплати податків. Розмір фінансового результату страхової компанії буде залежати від основних факторів, а саме:

- обсягу страхових премій, які надходять за укладеними договорами страхування;
- рівня страхових виплат і частоти настання страхових випадків;
- якості та диверсифікації страхового портфеля, тобто структури видів страхування;
- ефективності інвестиційної діяльності та прибутковості розміщення страхових резервів;
- обґрунтованості тарифної політики й методики формування страхових резервів;
- рівня адміністративних та операційних витрат, пов’язаних із веденням діяльності;
- стану платоспроможності та ліквідності компанії;

- ступеня ризиковості операцій і якості управління фінансовими ризиками;
- загальної економічної ситуації в державі та стабільності фінансового ринку;
- ефективності системи управління та професіоналізму персоналу страховика [1; 9; 18].

Забезпечення прибутковості діяльності страхової компанії є складним процесом, який ґрунтується на збалансуванні доходів, витрат і ризиків. Особливістю цього процесу є те, що фінансовий результат формується не лише за рахунок основної страхової діяльності, а й завдяки ефективному використанню інвестиційного потенціалу. Важливе значення має якість страхового портфеля: перевищення обсягів страхових премій над сумою страхових виплат створює умови для стабільного прибутку. Одночасно необхідно забезпечити фінансову стійкість шляхом дотримання нормативів платоспроможності, обґрунтованого формування резервів і мінімізації ризиків.

Важливою складовою є тісний взаємозв’язок прибутковості зі структурою витрат і ефективністю управління активами компанії. Позитивний фінансовий результат досягається через оптимізацію витратної частини, використання сучасних методів андеррайтингу, впровадження цифрових технологій в облік і фінансовий менеджмент, а також розроблення конкурентоспроможної тарифної політики. Прибутковість страховика залежить від здатності керівництва оперативно реагувати на зміни ринкової кон’юнктури, прогнозувати фінансові показники та підтримувати довіру клієнтів шляхом своєчасного виконання страхових зобов’язань [14; 33].

Особливістю фінансового результату страхової компанії як економічної категорії є те, що він формується двома незалежними, але взаємопов’язаними видами діяльності: страховою та інвестиційною, і його

сутність не зводиться лише до прибутку від продажу послуг. Ця особливість має такі ключові аспекти:

– на відміну від типового комерційного підприємства, де основні витрати – це собівартість продукції, у страховій компанії головна стаття витрат – це виплати страхового відшкодування та формування страхових резервів. Ці витрати мають випадковий та ймовірнісний характер, що вимагає застосування актуарних розрахунків, а не лише бухгалтерського обліку, для прогнозування фінансового результату;
– значна частина активів страховика (страхові резерви) за своєю природою є тимчасово вільними коштами, які обов'язково інвестуються. Тому інвестиційний дохід (проценти, дивіденди) є не допоміжним, а критично важливим джерелом прибутку, який часто покриває збитки або операційні витрати від основної страхової діяльності;
– фінансовий результат страхової компанії значною мірою залежить від коректності формування та зміни величини страхових резервів. Зміна резервів, а не лише фактичні виплати, впливає на доходи та витрати звітного періоду, роблячи його більш розрахунковим та регульованим показником порівняно з іншими галузями;
– фінансовий результат жорстко контролюється національним регулятором (НБУ), який встановлює вимоги до платоспроможності та адекватності капіталу. Це означає, що фінансовий результат має не лише економічну, а й регуляторну функцію, підтверджуючи здатність компанії виконувати майбутні зобов'язання перед страхувальниками [3; 18].

1.2. Класифікація джерел формування та використання фінансових результатів діяльності страхової компанії

Формування фінансових результатів діяльності підприємства є одним із ключових аспектів його функціонування, що визначає рівень ефективності управління ресурсами та здатність забезпечувати стабільний розвиток. Саме фінансові результати відображають кінцеві підсумки господарської діяльності, узагальнюючи співвідношення доходів і витрат, прибутків і збитків. Від правильності організації процесу їх формування залежить фінансова стійкість підприємства, його конкурентоспроможність, можливості самофінансування та інвестиційної привабливості, що робить цю проблему особливо актуальною в умовах динамічного ринкового середовища. Формування фінансових результатів діяльності страхової компанії відбується рід різних видів діяльності (рисунок 1.1).

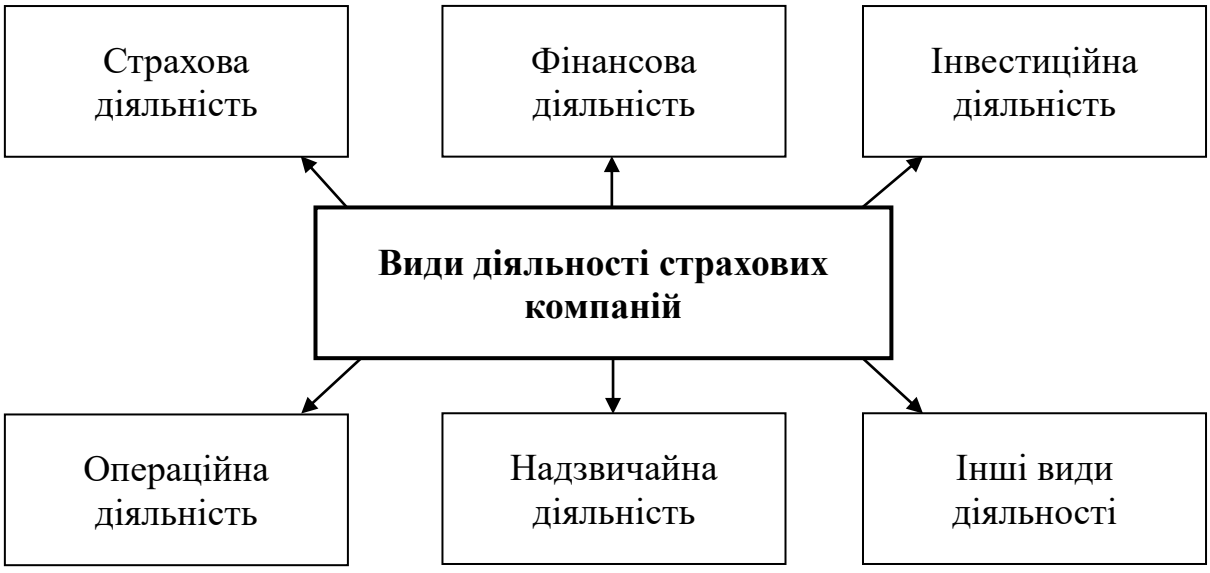

Рис. 1.1. Види діяльності які формують фінансовий результат страхової компанії [7; 10; 14]

Більш детальна класифікація джерел формування фінансових результатів діяльності страхової компанії має наступний вигляд:

1. Доходи від основної (страхової) діяльності:

– страхові премії (платежі) від страхувальників;
– перестрахувальні премії та комісійні винагороди;
– повернення частини резервів зі строком дії договорів, що закінчилися;
– надлишки резервів минулих періодів.

2. Доходи від інвестиційної діяльності:
– відсотки за депозитами у банках;
– дивіденди від придбаних акцій та корпоративних прав;
– прибутки від операцій з цінними паперами;
– доходи від оренди або використання майна.

3. Інші операційні доходи:
– надходження від реалізації основних засобів чи нематеріальних активів;
– штрафи, пені, неустойки, отримані за договорами;
– інші господарські доходи, не пов’язані безпосередньо зі страхуванням.

4. Економія витрат та підвищення ефективності:
– зниження адміністративних витрат;
– оптимізація управлінських процесів;
– раціональне формування страхових резервів.

Формування фінансових результатів страхової компанії відбувається в умовах постійної мінливості як зовнішнього, так і внутрішнього середовища, що зумовлює потребу в точному, системному та об’єктивному відображенні облікових даних. Недостатня узгодженість або неточність у веденні бухгалтерського обліку страхових операцій може спричинити порушення принципу співвідношення доходів і витрат, а також знизити ефективність контролю за дотриманням норм чинного страхового законодавства. Вдосконалення методичного підходу до організації бухгалтерського обліку в діяльності страхових компаній є необхідною передумовою забезпечення їх фінансової стабільності, платоспроможності

та належного виконання зобов'язань перед страхувальниками. Основними факторами, що впливають на формування фінансового результату страхових компаній подано у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Фактори впливу на формування фінансового результату діяльності страхової компанії

Фактор (зовнішній / внутрішній)	**Характер впливу на фінансовий результат**
Рівень конкуренції на ринку страхових послуг (зовнішній)	Висока конкуренція змушує знижувати тарифи, що може зменшувати прибутковість; водночас стимулює підвищення якості послуг
Економічна ситуація в державі (зовнішній)	Інфляція, коливання валютних курсів і спад економіки зменшують попит на страхові послуги та впливають на дохідність інвестицій
Державне регулювання і податкова політика (зовнішній)	Зміни у законодавстві, нормативи платоспроможності чи податкові ставки можуть підвищувати або знижувати фінансові результати

продовження таблиці 1.2

Структура страхового портфеля (внутрішній)	Збалансований портфель за видами страхування дозволяє зменшити ризики і стабілізувати прибуток
Якість управління ризиками (внутрішній)	Раціональна система оцінки ризиків знижує частоту страхових виплат і забезпечує зростання чистого прибутку
Ефективність інвестиційної діяльності (внутрішній)	Висока дохідність інвестицій збільшує загальний фінансовий результат, особливо при правильному розміщенні резервів
Тарифна політика (внутрішній)	Обґрунтовані страхові тарифи забезпечують покриття витрат і створюють прибуткову базу діяльності
Рівень операційних та адміністративних витрат (внутрішній)	Оптимізація витрат сприяє збільшенню чистого прибутку; надмірні витрати зменшують рентабельність
Довіра клієнтів і репутація компанії (зовнішній/внутрішній)	Позитивний імідж підвищує попит на страхові послуги, збільшує обсяги премій і покращує фінансові показники

Джерело: власна розробка автора

Процес формування фінансового результату передбачає проходження кількох взаємопов’язаних етапів — від накопичення сукупних доходів до визначення кінцевого чистого прибутку підприємства. На першому етапі відбувається формування валового доходу, який охоплює всі надходження від основної та додаткової діяльності: виручку від реалізації продукції, робіт чи послуг, інші операційні доходи, фінансові надходження та прибутки від інвестицій. Наступним кроком є визначення собівартості реалізованої продукції, що дозволяє розрахувати валовий прибуток як різницю між доходами і витратами на виробництво та реалізацію.

На другому етапі проводиться коригування фінансового результату з урахуванням адміністративних, збутових та інших операційних витрат, що формує прибуток від операційної діяльності. Далі враховуються фінансові результати від інвестицій, участі в капіталі, відсоткові доходи й витрати, а також можливі курсові різниці. На цій основі визначається прибуток до оподаткування, який після відрахування податку на прибуток перетворюється на чистий фінансовий результат.

Завершальним етапом є розподіл чистого прибутку, який може бути спрямований на формування резервів, інвестиції у розвиток, виплату дивідендів або покриття збитків минулих періодів. Таким чином, процес формування фінансового результату відображає повний цикл руху фінансових ресурсів підприємства — від створення доходів до їх використання, і виступає ключовим елементом оцінки ефективності господарської діяльності та фінансової стійкості компанії.

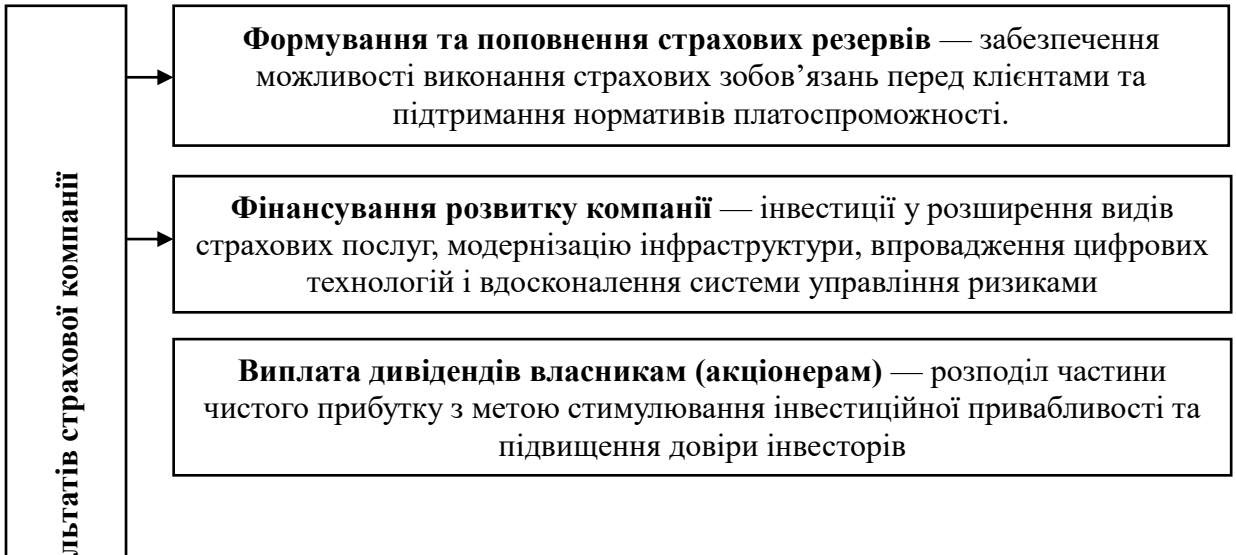
Використання фінансових результатів діяльності страхової компанії передбачає їх цілеспрямований розподіл між основними напрямами забезпечення фінансової стабільності, розвитку бізнесу та виконання зобов’язань перед зацікавленими сторонами. На першому етапі частина чистого прибутку спрямовується на формування страхових і резервних фондів, які гарантують платоспроможність компанії та її здатність

своєчасно здійснювати страхові виплати. Це дозволяє підтримувати належний рівень фінансової безпеки й довіри клієнтів, а також забезпечує дотримання вимог законодавства щодо нормативів достатності капіталу [6; 23].

Другою важливою складовою використання фінансових результатів є інвестування коштів у розвиток страхової діяльності. Отриманий прибуток може бути спрямований на розширення ринку послуг, модернізацію інформаційних систем, впровадження цифрових технологій, розробку нових страхових продуктів, удосконалення системи управління ризиками та підвищення кваліфікації персоналу. Ефективне використання фінансових ресурсів у цьому напрямі забезпечує зростання конкурентоспроможності компанії та підвищення її інвестиційної привабливості.

Окрім цього, фінансові результати можуть бути використані для виплати дивідендів власникам або акціонерам, що стимулює інвестиційну активність та підтримує позитивний імідж компанії. Частину прибутку також доцільно спрямовувати на соціальні потреби персоналу, корпоративну соціальну відповідальність, благодійні програми чи покриття збитків минулих періодів. Таким чином, ефективне використання фінансових результатів сприяє не лише зміцненню фінансової стійкості страхової компанії, а й формуванню її стратегії сталого розвитку у довгостроковій перспективі [10; 21].

Основні напрями використання фінансових результатів діяльності страхової компанії охоплюють складові, що представлені на рисунку 1.2.

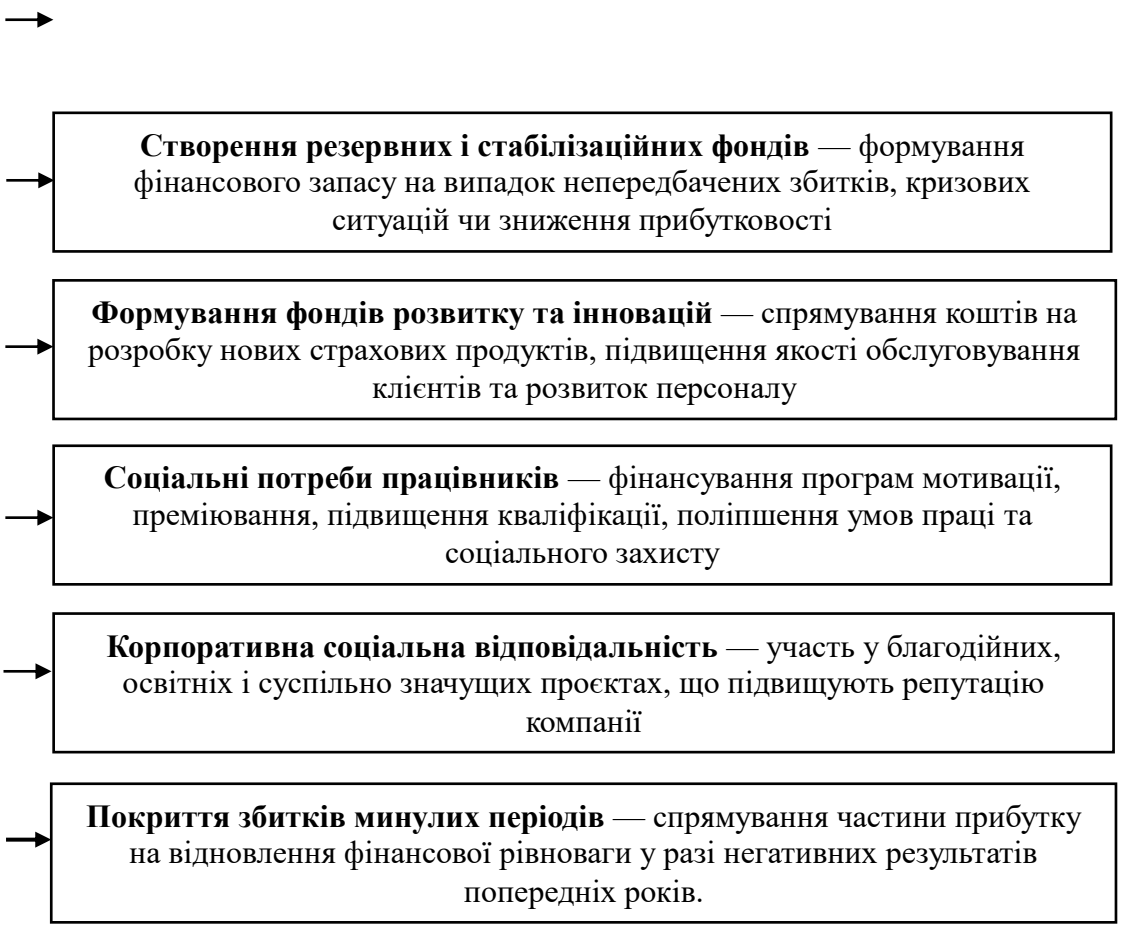

Рис. 1.2. напрями використання фінансових результатів діяльності страхової компанії (сформовано автором за даними 1; 10; 21)

Формування та використання доходів страхової компанії є взаємопов’язаними процесами, що визначають рівень її прибутковості, рентабельності та якості надання страхових послуг, і вимагають глибокого аналізу кожного етапу реалізації фінансово-господарської діяльності. На етапі формування доходів основну роль відіграє ефективність тарифної політики, обсяг укладених договорів страхування, структура страхового портфеля, а також результативність інвестиційної діяльності та перестрахувальних операцій. Раціональне поєднання цих чинників забезпечує стабільне надходження коштів і створює передумови для фінансової стійкості компанії.

У процесі використання доходів важливим є забезпечення оптимального співвідношення між витратами на ведення діяльності, виплатами страхових відшкодувань і формуванням резервів, адже саме це

впливає на кінцевий фінансовий результат. Доходи повинні розподілятися таким чином, щоб забезпечити своєчасне виконання зобов'язань перед страхувальниками, підтримання достатнього рівня ліквідності та створення можливостей для розвитку компанії [10].

Комплексний аналіз формування і використання доходів дозволяє оцінити ефективність управління фінансовими потоками, визначити прибутковість окремих видів страхування, виявити резерви підвищення рентабельності та зниження витрат. У результаті цього формується цілісна система управління фінансовими результатами, спрямована на досягнення стабільного зростання, посилення конкурентних позицій і забезпечення високого рівня фінансової безпеки страхової компанії.

1.3. Напрями управління фінансовими результатами діяльності компанії

Управління фінансовими результатами діяльності страхової компанії являє собою цілеспрямований, безперервний процес планування, організації, аналізу та контролю фінансових показників, що забезпечують досягнення стабільного прибутку, платоспроможності та фінансової стійкості страховика. Його зміст полягає у формуванні ефективної системи управлінських рішень, спрямованих на збільшення доходів, оптимізацію витрат, раціональне використання страхових резервів і підвищення рентабельності операційної та інвестиційної діяльності.

Управління фінансовими результатами охоплює аналіз джерел формування доходів, визначення впливу страхових, інвестиційних та операційних чинників на прибутковість, а також розробку заходів щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів. У цьому процесі важливе значення має дотримання балансу між ризиковістю та прибутковістю, забезпечення стабільності грошових потоків, підтримання оптимальної структури капіталу і відповідність діяльності вимогам страхового законодавства.

Основною метою управління фінансовими результатами є максимізація прибутку при збереженні фінансової надійності та виконанні зобов'язань перед страхувальниками, інвесторами й державою. Ефективне управління цими результатами сприяє не лише підвищенню рентабельності, а й зміцненню репутації страхової компанії, розвитку її конкурентних переваг і забезпеченню довгострокового фінансового зростання [37].

Також варто визначити, що основні напрями управління фінансовими ресурсами страхової компанії подано на рисунку 1.3.

Управління доходами страхової компанії передбачає не лише формування оптимальної структури страхових надходжень, а й цілеспрямований вплив на всі складові, що визначають фінансовий результат діяльності. Його основним завданням є забезпечення стабільності грошових потоків і підвищення обсягів реалізації страхових послуг. Це досягається шляхом розширення клієнтської бази, розроблення нових страхових продуктів, оптимізації тарифної політики та вдосконалення каналів збуту. Значну увагу приділяють якості обслуговування клієнтів, рівню сервісу та ефективності маркетингових заходів, оскільки саме ці чинники формують довіру до компанії та сприяють зростанню страхових премій [14].

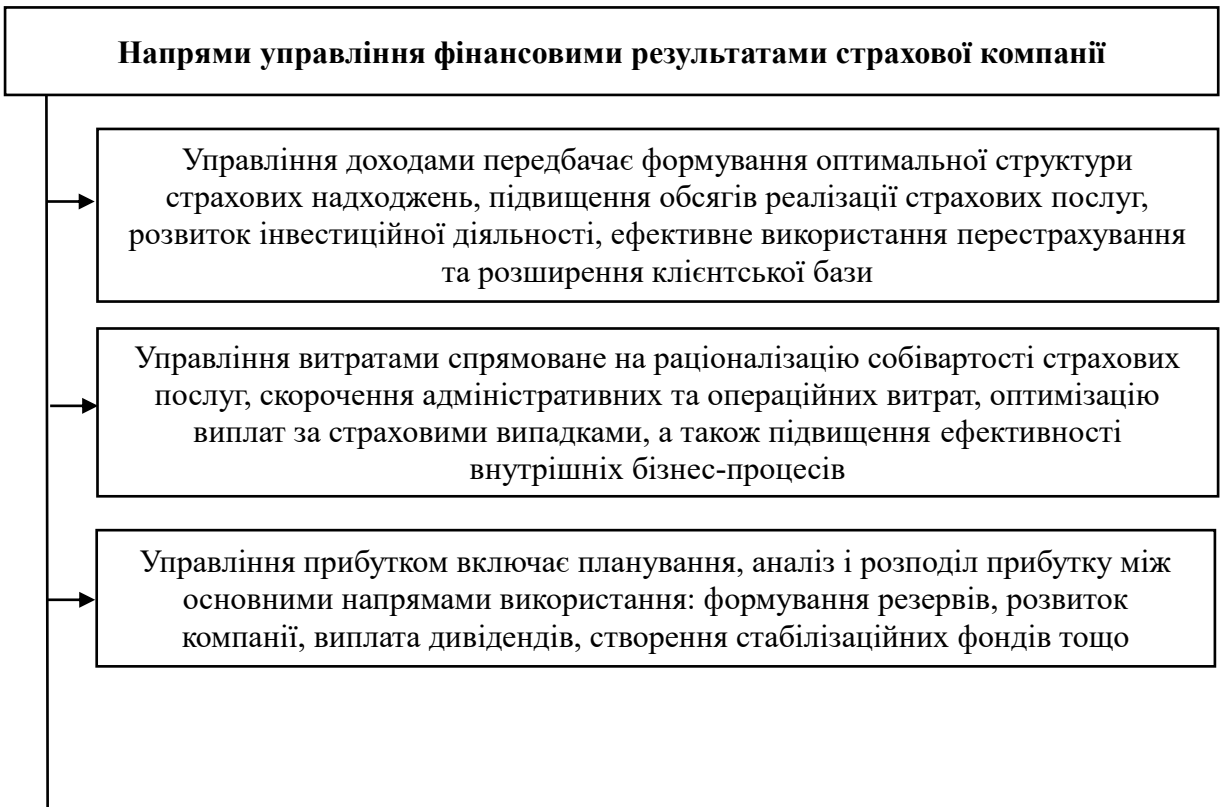

Рис. 1.3. Напрями управління фінансовими результатами діяльності страхової компанії (сформовано автором за даними 5; 14; 37)

Важливим напрямом управління доходами є розвиток інвестиційної діяльності, що забезпечує додаткові надходження від розміщення тимчасово вільних коштів. Компанія аналізує дохідність, ліквідність і ризиковість інвестиційних інструментів, формуючи збалансований портфель, який відповідає вимогам фінансової стійкості та нормативам Національного банку. Доходи від інвестицій можуть стати суттєвим джерелом збільшення прибутковості, особливо в умовах конкуренції на страховому ринку.

Окрему роль у процесі управління доходами відіграє ефективне використання перестрахування, яке дозволяє зменшити ризикове навантаження на компанію, забезпечити стабільність виплат і водночас отримувати додаткові комісійні доходи від участі в перестрахувальних

операціях. У сукупності ці напрями забезпечують зростання фінансового потенціалу страхової компанії, підвищення її платоспроможності, прибутковості та конкурентоспроможності на ринку страхових послуг [14].

Ефективне управління витратами передбачає систематичний контроль за використанням фінансових, матеріальних і трудових ресурсів, пошук резервів економії та усунення нераціональних витрат. У процесі управління визначаються пріоритетні напрями скорочення витрат без зниження якості обслуговування клієнтів, розробляються внутрішні нормативи та бюджети, проводиться аналіз структури собівартості страхових послуг і виявляються чинники, що впливають на її зміну.

Основні складові управління витратами страхової компанії:

– планування витрат — складання кошторисів і бюджетів за видами діяльності;
– аналіз витрат — оцінка структури, динаміки та ефективності використання ресурсів;
– контроль витрат — перевірка відповідності фактичних витрат запланованим показникам;
– оптимізація витрат — пошук шляхів скорочення витрат через автоматизацію, зменшення адміністративних витрат, підвищення продуктивності праці;
– регулювання витрат — оперативне коригування витрат залежно від змін ринкових умов і фінансових результатів [1; 5; 37].

У системі управління фінансовими результатами діяльності страхової компанії важливе значення має оцінка ефективності їх управління, яка включає використання комплексу аналітичних показників, що дають змогу визначити рівень прибутковості, стійкості та результативності діяльності. Така оцінка базується на порівнянні фактичних показників із плановими або нормативними значеннями та дозволяє виявити відхилення, їх причини та вплив на фінансовий стан компанії.

До основних показників, що застосовуються для оцінки ефективності управління фінансовими результатами, належать: рентабельність страхових операцій, рентабельність власного капіталу, рентабельність активів, коефіцієнт збитковості страхових операцій, коефіцієнт платоспроможності, прибуток від операційної діяльності, а також показники ліквідності й ділової активності (додаток А). Їх комплексне використання дає можливість оцінити не лише рівень прибутковості, а й ефективність використання ресурсів, здатність компанії виконувати свої зобов'язання та підтримувати фінансову рівновагу. Система використання показників дозволяє визначити основні негативні або позитивні аспекти формування фінансових результатів, виявити резерви покращення або проблемні місця.

Таким чином, оцінка ефективності управління фінансовими результатами виступає ключовим інструментом контролю за станом і динамікою розвитку страхової компанії. Вона забезпечує інформаційну основу для прийняття управлінських рішень, визначення стратегічних пріоритетів, удосконалення тарифної та інвестиційної політики, а також сприяє формуванню стійкої системи фінансової безпеки страхової діяльності.

Управління ризиками та резервами у діяльності страхової компанії є одним із ключових напрямів забезпечення її фінансової стабільності й надійності. Цей процес передбачає системне виявлення, оцінювання та контроль ризиків, що можуть негативно вплинути на платоспроможність, прибутковість і виконання зобов'язань перед страхувальниками. Управління ризиками охоплює визначення видів ризиків — страхових, фінансових, операційних, інвестиційних, а також ризиків ліквідності та репутаційних втрат. На основі отриманої оцінки компанія розробляє заходи з їх попередження або мінімізації, зокрема шляхом диверсифікації страхового портфеля, використання перестрахування, обмеження концентрації ризику та встановлення лімітів на обсяг відповідальності [3; 10].

Особливе місце у системі управління ризиками займає формування страхових і фінансових резервів. Резерви виступають гарантійною базою, що забезпечує здатність компанії здійснювати виплати у разі настання масових або непередбачених страхових випадків. До таких резервів належать резерв незароблених премій, резерв збитків, резерв коливань збитковості, математичні резерви та інші спеціальні фонди. Правильне формування резервів ґрунтується на принципах обґрунтованості, повноти та відповідності зобов'язанням за діючими договорами страхування [19].

Крім того, ефективне управління ризиками та резервами включає постійний моніторинг рівня ризику, перегляд методик оцінки, коригування розмірів резервів відповідно до зміни фінансового стану чи ринкових умов. Сучасні страхові компанії впроваджують аналітичні інструменти, моделі сценарного прогнозування та автоматизовані системи контролю ризиків. Це дозволяє підтримувати фінансову стійкість, підвищувати довіру клієнтів і регуляторних органів, а також гарантує стабільне виконання страхових зобов'язань навіть у кризових ситуаціях.

Висновки до розділу 1

Досліджено, що фінансові результати діяльності страхової компанії відображають кінцевий підсумок її господарської, інвестиційної та фінансової діяльності, визначаючи рівень ефективності використання ресурсів, прибутковість операцій та здатність виконувати зобов'язання перед клієнтами. Вони характеризують фінансову стійкість, конкурентоспроможність і стабільність розвитку компанії, а також є основним показником ефективності менеджменту та результативності управлінських рішень.

Визначено джерела формування фінансових результатів включають страхові премії, доходи від інвестиційної діяльності, перестрахувальні операції, інші господарські доходи, економію витрат і вплив зовнішніх макроекономічних факторів; напрями використання — формування резервів, фінансування розвитку компанії, виплату дивідендів, створення стабілізаційних і інноваційних фондів, соціальні програми для персоналу, корпоративну соціальну відповідальність та покриття збитків минулих періодів.

В процесі дослідження розглянуто основні напрями управління фінансовими результатами страхової компанії охоплюють управління доходами, управління витратами, управління прибутком, управління фінансовою стійкістю та платоспроможністю, управління інвестиційною діяльністю, управління ризиками та резервами, контрольно-аналітичний напрям і стратегічне управління фінансовими результатами.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «ІНГО»

2.1. Загальна характеристика діяльності страхової компанії «ІНГО»

ІНГО заснована в 1994 році та входить до першої трійки українських страхових компаній за розмірами активів та ТОП-5 за обсягами премій. Компанія неодноразово була номінантом та переможцем рейтингів найкращих компаній, що проводились в Україні за останні роки. Відповідно до класифікації Національного Банку України, компанія

визнана суспільно важливою для економіки України. Компанія надає своїм клієнтам - корпоративному бізнесу та приватним особам, страхові продукти по всіх класах страхування: відповідальності, майна та здоров'я [34].

У 2020 році компанія «ІНГО» провела ребрендинг, зберігаючи при цьому більш ніж 25-річний досвід діяльності на українському страховому ринку. За час свого існування страховик зарекомендував себе як надійний партнер із високими показниками страхових виплат та стабільним фінансовим станом. Саме це сприяло тому, що рейтингові агентства UCRA та IBI-Rating присвоїли компанії кредитний рейтинг uaAA зі стабільним прогнозом. Такий рівень оцінки свідчить про високий рівень платоспроможності, диверсифікацію страхового портфеля та ефективну фінансову політику компанії. У звітах агентства зазначено, що «ІНГО» підтримує достатній обсяг власного капіталу, має позитивну динаміку страхових премій і вчасно виконує свої зобов'язання перед клієнтами.

Згідно з даними IBI-Rating за перший квартал 2025 року, страхова компанія «ІНГО» посіла:

- 4-те місце — за обсягом активів, сумою страхових премій і технічних резервів;
- 3-тє місце — за розміром власного капіталу серед страхових компаній України. Це свідчить про вагомий рівень капіталізації, стабільне нарощення резервів і фінансову надійність компанії;
- компанія входить до топ-5 страховиків України за обсягами страхових платежів і виплат;
- ІНГО має понад 25 регіональних представництв і широку агентську мережу, що охоплює більшість регіонів країни.
- страхова компанія є постійним учасником ринкових рейтингів Insurance TOP, де стабільно займає лідируючі позиції в сегментах медичного, туристичного та автотранспортного страхування.

– підтримує позитивну динаміку рентабельності та коефіцієнта виплат, що підтверджує збалансованість фінансових результатів.

Позиції компанії «ІНГО» у рейтингах провідних аналітичних агентств свідчать про її високу фінансову стійкість, професійне управління ризиками та ефективну диверсифікацію страхових продуктів. Високий кредитний рейтинг, наявність значного власного капіталу і розгалужена мережа філій роблять компанію одним із ключових учасників українського страхового ринку. Розгалужена мережа з більше 25 філій по всій Україні (станом на сьогодні у зв'язку з війною їхня кількість дещо скоротилася), співпраця з провідними банками та сотні акредитованих страхових агентів свідчать про довіру клієнтів і високу репутацію бренду «ІНГО».

Компанія має майже тридцять ліцензій на здійснення різних видів страхування, серед яких — обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності автовласників, поліси КАСКО**,** ДЦВ**,** Зелена карта, туристичне, майнове та медичне страхування. Особливу увагу «ІНГО» приділяє розвитку напрямку медичного страхування. У 2010 році було створено компанію «ІНГО ЖИТТЯ», а вже у 2014 році відкрито медичний центр «ІНГО», який став унікальним явищем на українському страховому ринку. Його діяльність спрямована на забезпечення прозорих і зручних умов отримання медичних послуг, поєднання інтересів страхової компанії, медичних закладів і клієнтів. Центр надає послуги з діагностики, лікування та інформаційної підтримки не лише для застрахованих осіб, а й для всіх охочих.

Страхова компанія «ІНГО» належить до числа провідних учасників українського страхового ринку. Її стабільність і висока репутація підтверджуються численними професійними рейтингами, що враховують фінансові показники, обсяги премій, виплат і структуру страхового портфеля. Протягом останніх років компанія демонструє сталі темпи розвитку, зміцнює позиції у корпоративному сегменті та активно впроваджує цифрові технології управління клієнтським сервісом.

До складу органів управління страхової компанії «ІНГО» входять наступні керівники (рисунок 2.1).

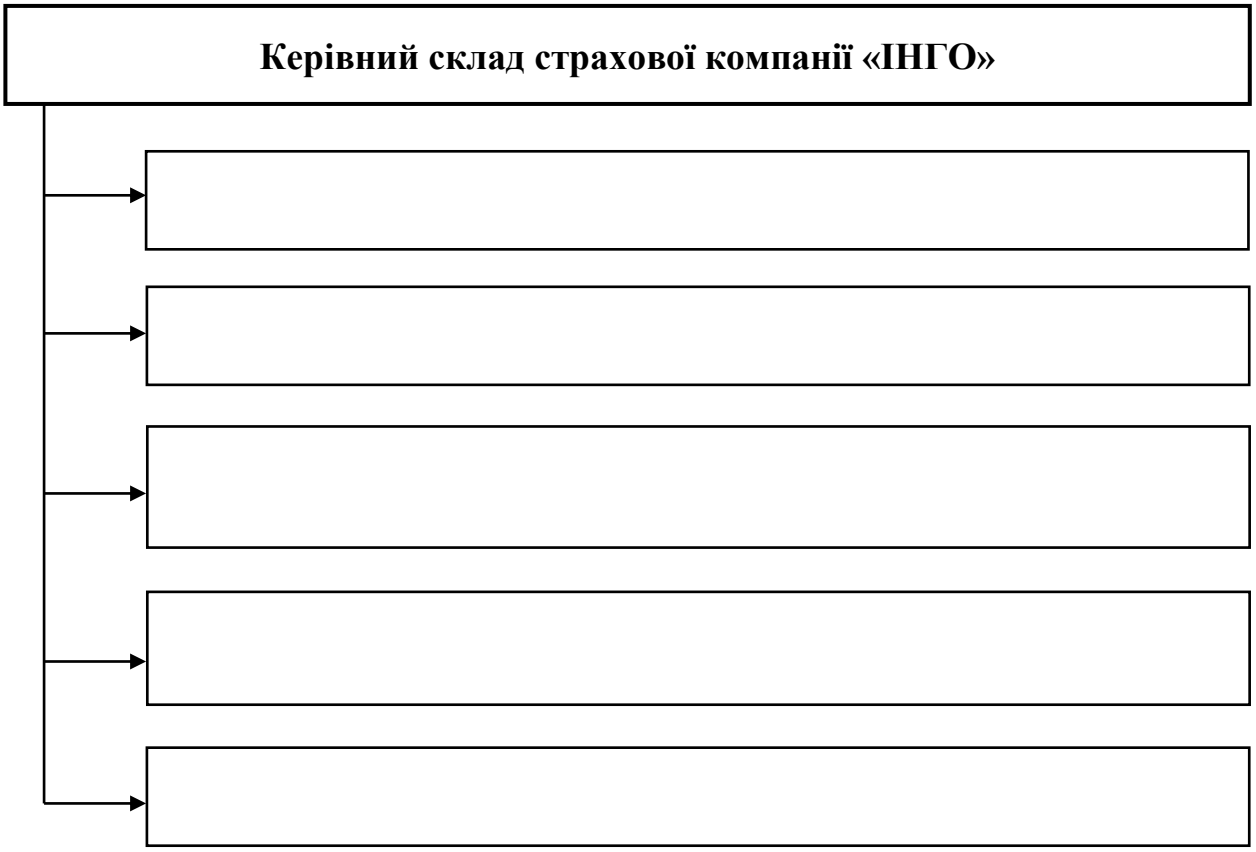

Рис. 2.1. Структура керівників страхової компанії «ІНГО» [34]

Сьогодні страхова компанія «ІНГО» надає наступні види послуг:

1. Страхування майна:
– Страхування «Квартира Експрес»;
– Страхування «Будинок Експрес»;
– Страхування тварин «Кіт і Пес».
2. Автострахування:
– КАСКО;
– КАСКО Відбій тривоги;
– Міні КАСКО
– Автоцивілка;
– Зелена карта;
– Автоцивілка +;

– Пряме врегулювання «Свідомий захист».

3. Медичне страхування ДМС.
4. Туристичне страхування:

– Загальне туристичне страхування;
– Страхування на виїзд за кордон.

5. Нещасний випадок:

– Страхування від нещасних випадків;
– Страхування пасок безпеки.

6. Страхування відповідальності власників зброї.

В рамках власної волонтерської програми, ми матеріально забезпечуємо ліками та різноманітним обладнанням, низку медичних закладів у різних регіонах України. ІНГО послідовно реалізує стратегію трансформації компанії. Напрямок інвестицій - розробка та впровадження цифрових технологій в усі бізнес-процеси компанії, підвищення рівня компетенцій співробітників. Наша мета - забезпечити сучасний рівень якості страхових продуктів, сервісів та комунікацій, які надаються клієнтам. 19.06.2025 рейтингове агентство IBI Rating підтвердило відмінну фінансову стійкість Страхової компанії ІНГО на рівні uaAAifr. ІНГО є повним членом Моторно (транспортного) страхового бюро України (МТСБУ), а також членом Національної асоціації страховиків України (НАСУ), Європейської Бізнес Асоціації (ЕВА), Американської торговельної палати (АСС), Міжнародної торгівельної палати (ІСС) [34].

У 2022 році компанія впевнено нарощувала діяльність незважаючи на складні умови — зібрані страхові премії становили понад 1,5 млрд грн, а чистий фінансовий результат суттєво покращився порівняно з попередніми роками. У 2023 році «ІНГО» виплатила клієнтам понад 1 млрд 172 млн грн страхових відшкодувань і збільшила обсяг зібраних премій приблизно на 50 %. За 2024 року страхова компанія виявила зростання майже за всіма ключовими фінансовими показниками: страхові премії досягли приблизно 2,46 млрд грн (+23,5 % до аналогічного періоду попереднього року),

власний капітал зріс на 16 % до 1,34 млрд грн, а страхові резерви — на 11 % до майже 2 млрд грн.

Основні показники фінансової звітності страхової компанії «ІНГО» подані в додатках Б, В. Показники активів страхової компанії «ІНГО» протягом 2022-2024 років подано в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Показники активів страхової компанії «ІНГО» у 2022-2024 роках, тис грн

Показники	**2022**	**2023**	**2024**	**Відхилення 2024-2022 рр.**
Необоротні активи	938 804	1 352 666	1 236 642	297 838
Оборотні активи	2 117 489	2 325 346	2 167 525	50 036
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0	0	0
Усього активів	**3 056 293**	**3 678 012**	**3 404 167**	**347 874**

Протягом проаналізованого періоду загальна сума активів компанії зросла з 3 056 293 тис. грн у 2022 році до 3 404 167 тис. грн у 2024 році, тобто на 347 874 тис. грн. Зростання відбулося переважно за рахунок збільшення необоротних активів на 297 838 тис. грн, що може свідчити про посилення інвестиційної діяльності компанії або оновлення її матеріально-технічної бази. Оборотні активи за цей період зросли незначно — на 50 036 тис. грн, що пояснюється стабільністю обсягів короткострокових вкладень і платоспроможністю компанії. Необоротні активи, утримувані для продажу, протягом трьох років відсутні.

Порівняно з 2023 роком, у 2024 спостерігається певне зниження загальної суми активів — на 273 845 тис. грн, що може бути наслідком часткового списання або реалізації необоротних активів, а також коливань у структурі поточних ресурсів. Загалом динаміка свідчить про стабільний фінансово-економічний стан компанії, раціональне управління активами та прагнення підтримувати збалансовану структуру майна. Зростання активів у 2024 році порівняно з 2022 роком є позитивним показником, оскільки

воно відображає поступовий розвиток компанії, підвищення ефективності використання ресурсів та посилення її фінансової позиції на страховому ринку.

Показники пасивів страхової компанії «ІНГО» протягом 2022-2024 років подано в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Показники пасивів страхової компанії «ІНГО» у 2022-2024 роках, тис грн

Показники	**2022**	**2023**	**2024**	**Відхилення 2024-2022 рр.**
Власний капітал	958 219	1 191 108	1 239 919	281 700
Довгострокові зобовязання і забезпечення	1 533 245	1 970 641	1 979 361	446 116
Поточні зобовязання і забезпечення	564 829	516 263	184 887	-379 942
Зобовязання, повязані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	0	0	0	0
Всього пасивів	**3 056 293**	**3 678 012**	**3 404 167**	**347 874**

Протягом аналізованого періоду структура пасивів компанії зазнала певних змін. Загальна сума пасивів зросла з 3 056 293 тис. грн у 2022 році до 3 404 167 тис. грн у 2024 році, тобто на 347 874 тис. грн. Найбільше збільшення спостерігається у складі довгострокових зобов’язань і забезпечень, які зросли на 446 116 тис. грн, що може свідчити про розширення інвестиційної діяльності або залучення додаткових джерел фінансування для розвитку. Власний капітал страхової компанії «ІНГО» також зріс на 281 700 тис. грн, що є позитивним результатом і свідчить про зростання вартості чистих активів, підвищення фінансової стійкості та ефективного управління прибутком.

Водночас відбулося суттєве скорочення поточних зобов’язань і забезпечень — на 379 942 тис. грн порівняно з 2022 роком. Це може бути

наслідком покращення розрахункової дисципліни, своєчасного погашення короткострокових боргів і зменшення кредиторської заборгованості перед контрагентами. Загалом зміни в пасивах характеризують страхову компанію «ІНГО» як фінансово стійку, з підвищенням питомої ваги власного капіталу та тенденцією до зменшення короткострокових зобов'язань, що позитивно впливає на її ліквідність і кредитоспроможність.

2.2. Аналіз фінансових результатів діяльності страхової компанії «ІНГО»

Протягом останніх років страхова компанія «ІНГО» суттєво зміцнила свою здатність генерувати позитивний фінансовий результат за рахунок активного зростання премій та збалансування страхового портфеля. Зокрема, станом на дев'ять місяців 2024 року компанія задекларувала збір страхових премій у розмірі близько 2,46 млрд грн, що на 23,5 % більше ніж за аналогічний період попереднього року. Одночасно резерви страхової компанії «ІНГО» збільшилися на 11 % до майже 2 млрд грн, що підкреслює її прагнення забезпечити належне покриття ризиків і посилити фінансову стійкість.

Крім того, страхова компанія «ІНГО» акцентувала увагу на оптимізації витрат і підвищенні якості обслуговування, що відобразилось у зростанні виплат страхових відшкодувань до понад 1,08 млрд грн (+32 % рік до року) при збільшенні власного капіталу. Впровадження цифрових сервісів і орієнтація на нові сегменти бізнесу, зокрема страхування фізичних осіб (+35 % премій у цьому сегменті), стали одними з ключових чинників, що дозволили компанії підтримати конкурентні позиції навіть в умовах невизначеності.

Розглянемо основні фінансові показники діяльності страхової компанії «ІНГО» протягом 2022-2024 років подано в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Показники фінансової діяльності страхової компанії «ІНГО» у 2022-2024 роках, тис грн

Показники	**2022**	**2023**	**2024**	**Відхилення 2024-2022 рр.**
Чисті зароблені страхові премії	1 513 075	1 350 581	2 739 333	1 226 258
Валовий прибуток	633 918	277 858	357 774	-276 144
Інші операційні доходи	45 778	20 250	4 261	-41 517
Фінансовий результат від операційної діяльності	71 850	108 180	133 744	61 894
Інші фінансові доходи	203 786	275 457	405 605	201 819
Дохід від участі в капіталі	33 025	2 796	8 923	-24 102
Інші доходи	1 292	8 165	13 051	11 759
Фінансовий результат до оподаткування	245 173	363 183	417 727	172 554
Чистий фінансовий результат	159 056	232 229	257 797	98 741

Протягом аналізованого періоду спостерігається позитивна динаміка чистих зароблених страхових премій «ІНГО», які зросли з 1 513 075 тис. грн у 2022 році до 2 739 333 тис. грн у 2024 році, що становить приріст на 1 226 258 тис. грн. Таке зростання свідчить про розширення клієнтської бази, збільшення обсягів укладених договорів та активізацію основної діяльності компанії. Водночас валовий прибуток за цей період зменшився на 276 144 тис. грн, що може бути наслідком зростання витрат на врегулювання страхових випадків або підвищення собівартості послуг. Інші операційні доходи зменшилися на 41 517 тис. грн, що вказує на зниження частки доходів, не пов’язаних безпосередньо з основною діяльністю.

Показники фінансового результату від операційної діяльності страхової компанії «ІНГО» демонструють покращення — приріст становить 61 894 тис. грн. Особливо помітне зростання інших фінансових

доходів, які збільшилися на 201 819 тис. грн, що може свідчити про ефективніше управління інвестиційним портфелем або підвищення прибутковості розміщених коштів. Незважаючи на скорочення доходів від участі в капіталі, загальний фінансовий результат до оподаткування зріс на 172 554 тис. грн і досяг 417 727 тис. грн у 2024 році. Чистий фінансовий результат компанії за три роки збільшився на 98 741 тис. грн, що свідчить про стабільне зростання прибутковості та ефективність управління фінансовими потоками, попри окремі коливання за видами доходів. Розглянемо сукупні доходи страхової компанії «ІНГО» протягом 2022-2024 років подано в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Показники сукупних доходів страхової компанії «ІНГО»

у 2022-2024 роках, тис грн

Показники	**2022**	**2023**	**2024**	**Відхилення 2024-2022 рр.**
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	0	0	21 290	21 290
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	35 963	0	0	-35 963
Накопичені курсові різниці	0	0	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	0	0	0	0

продовження таблиці 2.4

Інший сукупний дохід	-1 386	-2 056	-10 984	-9 598
Інший сукупний дохід до оподаткування	34 577	-2 056	10 306	-24 271
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	5 974	-346	1 856	-4 118
Інший сукупний дохід після оподаткування	28 603	-1 107	8 450	-20 153
Сукупний дохід	187 659	230 522	266 247	78 588

Аналіз сукупного доходу страхової компанії за 2022–2024 роки показує як позитивні, так і суперечливі тенденції у динаміці показників. Загальний обсяг сукупного доходу зріс з 187 659 тис. грн у 2022 році до 266 247 тис. грн у 2024 році, тобто на 78 588 тис. грн. Основним чинником такого зростання стала позитивна дооцінка необоротних активів у 2024 році на 21 290 тис. грн, що свідчить про підвищення вартості активів компанії. Водночас у 2022 році значний внесок у структуру сукупного доходу мала дооцінка фінансових інструментів у розмірі 35 963 тис. грн, але у наступні роки цей показник відсутній, що може пояснюватися зміною підходів до оцінки фінансових активів або консервативнішою інвестиційною політикою.

Інший сукупний дохід до оподаткування у 2024 році зменшився на 24 271 тис. грн у порівнянні з 2022 роком, що свідчить про зниження доходів від переоцінки та інших операцій, не пов’язаних безпосередньо з основною діяльністю. Після оподаткування цей показник становив 8 450 тис. грн проти 28 603 тис. грн у 2022 році, що вказує на зменшення додаткових джерел прибутку. Водночас зростання сукупного доходу у 2024 році забезпечено, передусім, завдяки зростанню основних фінансових результатів і покращенню структури активів.

Основна частина дохідності (надходження грошових коштів) здійнюється за рахунок отриманих премій від наступних видів страхування (рисунок 2.2): автострахування (всі види), страхування майна та вантажів та добровільне медичне страхування.

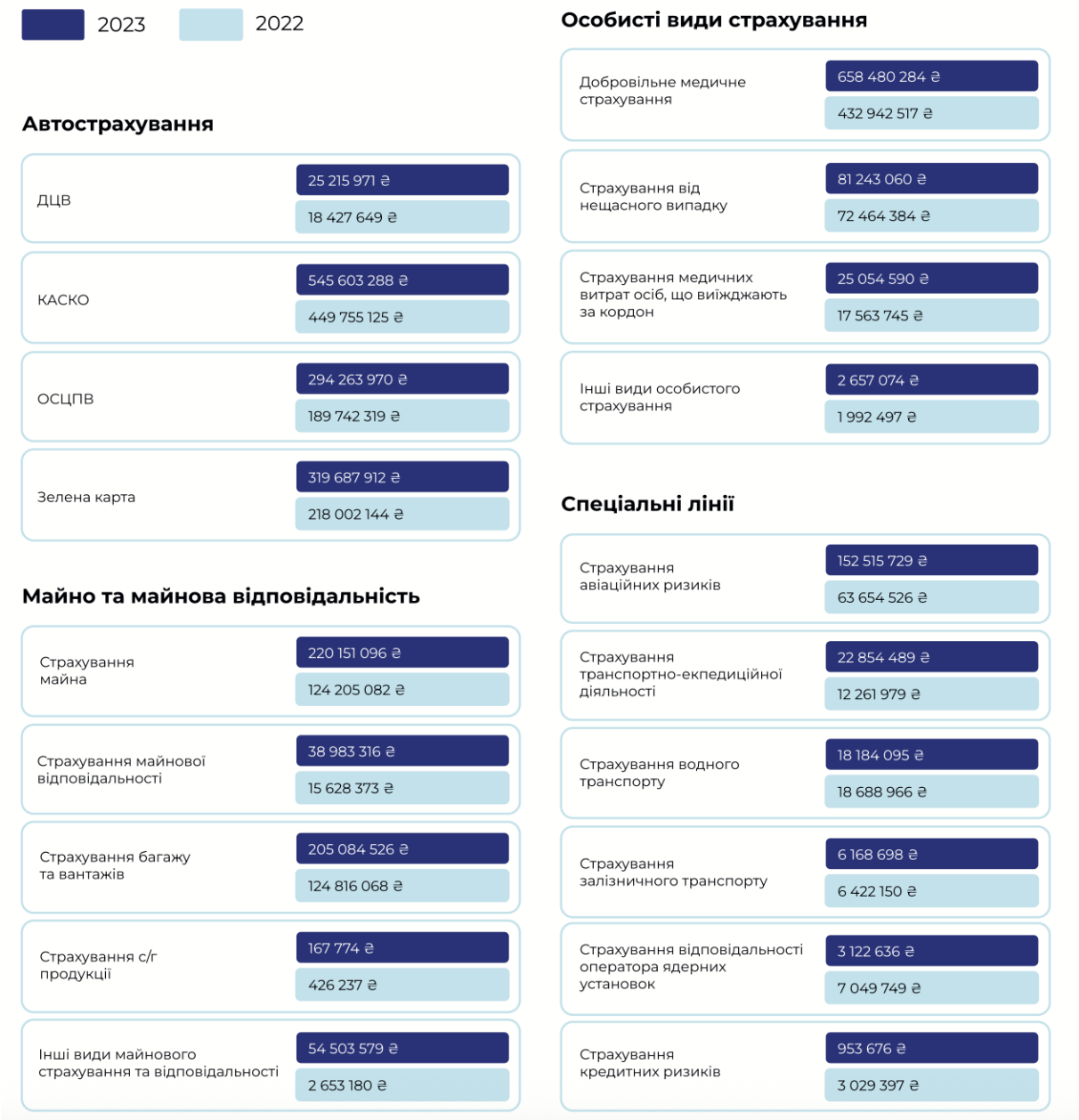

Рис. 2.2. Класифікація страхових премій за видами страхування страхової компанії «ІНГО» у 2022 та 2023 роках, грн

Порівняльний аналіз показників страхових премій «ІНГО» за 2022–2023 роки свідчить про суттєве зростання обсягів майже за всіма видами страхування. Найбільше збільшення зафіксовано у добровільному медичному страхуванні, автострахуванні (зокрема за КАСКО та ОСЦПВ), а також у страхуванні авіаційних ризиків, що вказує на активізацію корпоративного сектору та підвищення попиту на комплексні послуги. Загалом динаміка демонструє позитивну тенденцію розвитку ринку,

розширення клієнтської бази та зміцнення позицій компанії у сфері як майнового, так і особистого страхування.

Витрати страхової компанії «ІНГО» пов’язані із страховими виплатами за видами страхування та операційними витратами таблиця 2.5.

Таблиця 2.5

Показники витрат страхової компанії «ІНГО» у 2022-2024 роках, тис грн

Показники	**2022**	**2023**	**2024**	**Відхилення 2024-2022 рр.**
Матеріальні затрати	3 544	4 924	6 368	2 824
Витрати на оплату праці	132 357	181 525	253 287	120 930
Відрахування на соціальні заходи	27 857	36 669	51 017	23 160
Амортизація	25 611	23 310	29 181	3 570
Інші операційні витрати	478 891	608 711	737 120	258 229
Разом	668 262	855 139	1 076 973	408 711

Аналіз витрат страхової компанії «ІНГО» за 2022–2024 роки показує їх поступове зростання за всіма основними статтями. Загальний обсяг витрат зріс з 668 262 тис. грн у 2022 році до 1 076 973 тис. грн у 2024 році, тобто на 408 711 тис. грн, що свідчить про розширення масштабів діяльності компанії. Найбільший приріст спостерігається за статтею витрат на оплату праці, які збільшилися на 120 930 тис. грн, що може бути пов’язано з підвищенням заробітних плат, зростанням штату працівників та індексацією доходів у зв’язку з інфляційними процесами.

Значне збільшення інших операційних витрат — на 258 229 тис. грн — вказує на розширення спектру послуг, витрати на обслуговування клієнтів і маркетингову діяльність. Відрахування на соціальні заходи зросли на 23 160 тис. грн, що є наслідком підвищення заробітної плати та зростання соціальних внесків. Незначне коливання амортизаційних відрахувань (+3 570 тис. грн) свідчить про стабільність у використанні основних засобів. Загалом динаміка витрат демонструє активний розвиток

страхової компанії «ІНГО», збільшення обсягів операційної діяльності та посилення уваги до кадрової політики й соціальної відповідальності.

2.3. Оцінка ефективності формування та використання фінансових результатів діяльності страхової компанії «ІНГО»

Оцінка ефективності фінансових результатів страхової компанії «ІНГО» за останні роки має ключове значення не лише для внутрішнього управління, але й для розвитку довіри клієнтів та партнерів на ринку страхових послуг. Збільшення обсягів премій, росту власного капіталу та позитивна динаміка чистого прибутку свідчать про те, що компанія успішно адаптується до ринкових умов і керує ризиками на належному рівні. При цьому важливо враховувати, що ефективність не зводиться лише до суми прибутку — вона включає також показники рентабельності, структуру доходів і витрат, а також здатність швидко реагувати на зовнішні виклики.

Важливість регулярної оцінки фінансових результатів для «ІНГО» полягає в тому, що вона дозволяє керівництву вчасно виявляти слабкі місця, коригувати стратегії, оптимізувати структуру портфеля та інвестицій, а також приймати управлінські рішення на основі достовірних даних. У сучасному контексті, коли ринок страхування в Україні стикається зі значними економічними і регуляторними змінами, висока прозорість фінансових показників і системне оцінювання ефективності стають важливою перевагою. Визначення ефективності управління фінансовими результатами починається з оцінки динаміки чистого прибутку як важливого показника конкурентної діяльності і прибутковості (рисунок 2.3).

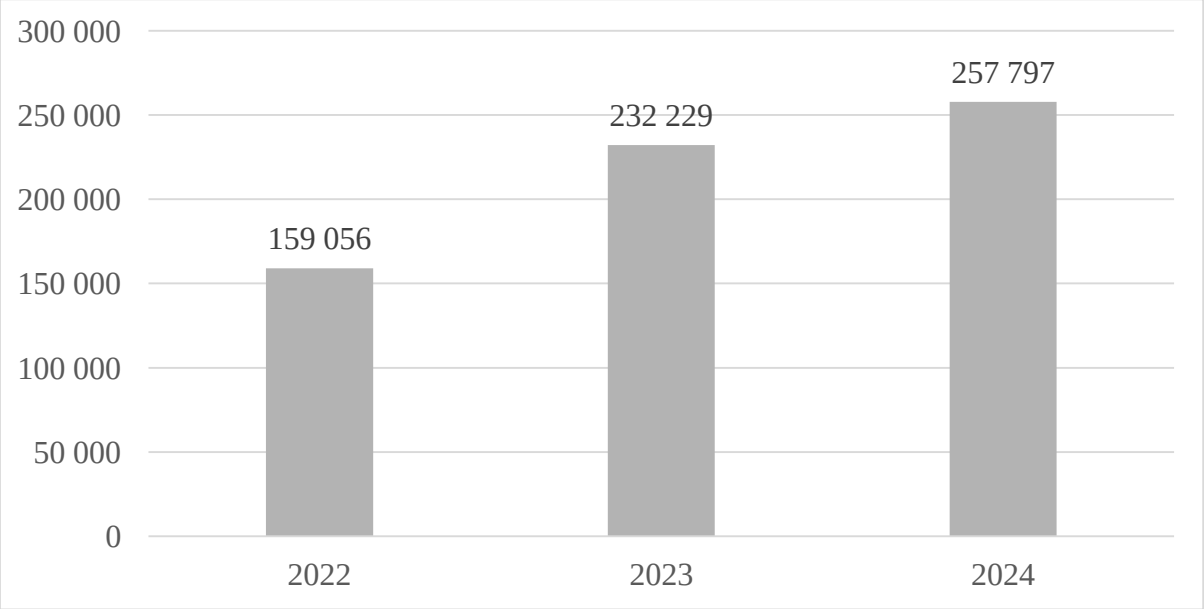

Рис. 2.3. Динаміка чистого прибутку страхової компанії «ІНГО» у 2022-2024 роках, тис грн

Аналіз динаміки чистого прибутку страхової компанії «ІНГО» за 2022–2024 роки свідчить про стійке зростання фінансових результатів. У 2022 році чистий прибуток становив 159 056 тис. грн, у 2023 році він зріс до 232 229 тис. грн, а у 2024 році досяг 257 797 тис. грн, що вказує на приріст на 98 741 тис. грн за період. Така позитивна тенденція демонструє ефективне управління фінансовими потоками, підвищення операційної прибутковості та здатність компанії адаптуватися до змін економічного середовища. Зростання чистого прибутку також підтверджує стабільність бізнес-моделі компанії та її конкурентоспроможність на ринку страхових послуг України.

Аналіз показників ефективності оцінки фінансових результатів страхової компанії «ІНГО» протягом 2022-2024 (таблиця 2.6).

Таблиця 2.6

Показники оцінки фінансових результатів страхової компанії «ІНГО» у 2022-2024 роках

№	Показник	2022	2023	2024

№	Показник	2022	2023	2024
1	Рентабельність страхових операцій, %	10,5	17,2	9,4

продовження таблиці 2.6

2	Рентабельність власного капіталу (ROE), %	16,6	19,5	20,8
3	Рентабельність активів (ROA), %	5,2	6,3	7,6
4	Коефіцієнт платоспроможності	0,46	0,48	0,57
5	Коефіцієнт ліквідності	—	—	—
6	Коефіцієнт оборотності активів	0,50	0,37	0,81
7	Рентабельність реалізації, %	23,8	27,2	23,9
8	Коефіцієнт фінансової стійкості	0,31	0,32	0,36

Аналіз показників оцінки фінансових результатів страхової компанії «ІНГО» за 2022–2024 роки свідчить про позитивну динаміку основних фінансових коефіцієнтів. Зокрема, рентабельність власного капіталу зросла з 16,6% у 2022 році до 20,8% у 2024 році, що вказує на підвищення ефективності використання власних ресурсів. Рентабельність активів також покращилася — з 5,2% до 7,6%, що демонструє зростання прибутковості кожної гривні, вкладеної в активи компанії. Показники платоспроможності та фінансової стійкості поступово зросли, що свідчить про посилення здатності компанії виконувати свої зобов’язання та підтримувати оптимальну структуру капіталу.

Водночас спостерігається деяке зниження рентабельності страхових операцій у 2024 році до 9,4%, що може бути наслідком зростання операційних витрат або збільшення частки страхових виплат. Попри це, загальна динаміка свідчить про стабільне фінансове зростання, розширення клієнтської бази та ефективне управління активами. Компанія

демонструє здатність не лише підтримувати прибутковість у мінливих умовах ринку, а й поступово зміцнювати фінансову стійкість, що є запорукою її конкурентоспроможності у страховій галузі.

Аналізуючи грошові потоки від різних видів діяльності страхової компанії «ІНГО» (таблиця 2.7) видно про суттєві зміни у показниках за останні три роки.

Таблиця 2.6

Показники руху грошових коштів страхової компанії «ІНГО» у 2022-2024 роках, тис грн

Показники	**2022**	**2023**	**2024**	**Відхилення 2024-2022 рр.**
Чистий рух коштів від операційної діяльності	363 655	-37 900	195 139	-168 516
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-231 396	-57 551	19 228	250 624
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	189 995	0	-123 653	-313 648

Аналіз руху грошових коштів страхової компанії «ІНГО» за 2022–2024 роки показує неоднорідну динаміку фінансових потоків. У 2022 році спостерігалося значне позитивне сальдо операційної діяльності (363 655 тис. грн), що свідчило про високий рівень прибутковості основної діяльності та стабільний грошовий потік. Проте у 2023 році показник різко зменшився до від’ємного значення (-37 900 тис. грн), що могло бути наслідком зростання витрат або зниження страхових премій. У 2024 році ситуація покращилася — чистий рух коштів від операційної діяльності становив 195 139 тис. грн, однак цей рівень все ще нижчий за показник 2022 року на 168 516 тис. грн.

Рух коштів від інвестиційної діяльності демонструє позитивну тенденцію: зростання з від’ємного значення -231 396 тис. грн у 2022 році

до позитивного 19 228 тис. грн у 2024 році, що свідчить про ефективніше використання інвестиційних ресурсів та скорочення витрат на придбання активів. Водночас чистий рух коштів від фінансової діяльності у 2024 році став від'ємним (-123 653 тис. грн) проти 189 995 тис. грн у 2022 році, що може бути пов'язано зі зменшенням обсягів залучених коштів або зростанням виплат за фінансовими зобов'язаннями. Загалом структура грошових потоків компанії вказує на стабілізацію операційної діяльності та покращення інвестиційної ефективності, але потребує посилення контролю за фінансовими потоками для забезпечення стійкої ліквідності.

Якщо порівнювати отримані страхові премії та страхові виплати страхової компанії «ІНГО» то видно, що серед компаній вони посідає 6 місце займаючи досить високу ринкову позицію (рисунок 2.4).

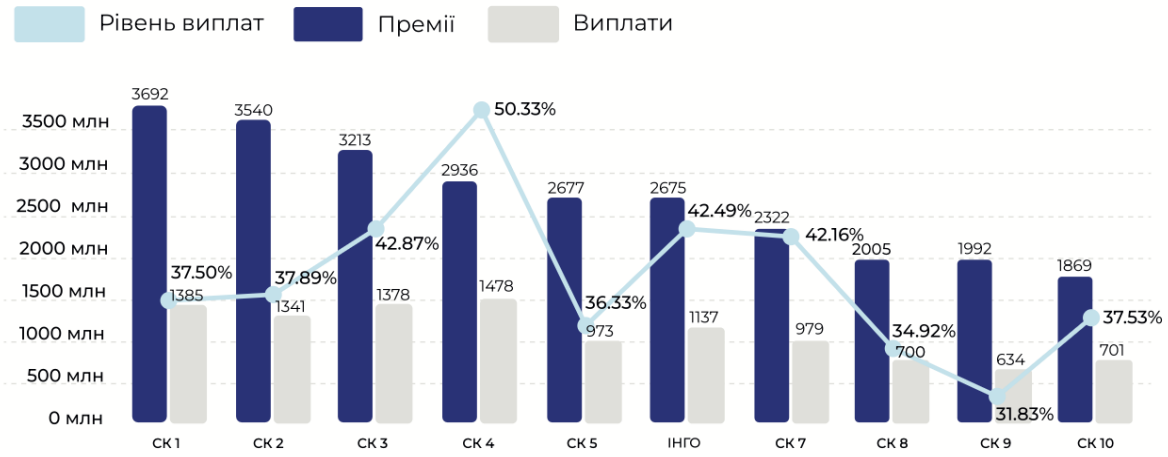

Рис. 2.4. Ринкова страхової компанії «ІНГО» серед інших компаній у 2024 році

Якщо порівнювати обсяги страхових премій і страхових виплат страхової компанії «ІНГО» із показниками інших страхових компаній, видно, що вона займає 6 місце за рівнем премій, зберігаючи стабільну та конкурентоспроможну позицію на ринку. Рівень виплат у компанії становить 42,49%, що свідчить про ефективне управління страховими ризиками та збалансовану політику формування страхових резервів. Такий показник є ознакою фінансової стійкості, адже компанія одночасно

забезпечує достатній рівень відшкодувань клієнтам і підтримує прибутковість своєї діяльності.

Загалом аналіз динаміки фінансових результатів «ІНГО» свідчить про ефективне управління операційними процесами, оптимальне співвідношення доходів і витрат та раціональне використання ресурсів. Компанія демонструє стабільне зростання страхових премій, що свідчить про розширення клієнтської бази та зміцнення довіри споживачів. Порівняно з іншими учасниками ринку, «ІНГО» належить до групи провідних страховиків, які поєднують високий рівень виплат із надійністю фінансових результатів.

Висновки до розділу 2

Проведене дослідження діяльності страхової компанії «ІНГО» дозволило сформувати комплексну оцінку її фінансового стану, структури активів і пасивів, а також результатів господарської діяльності за 2022–2024 роки. Компанія є одним із найбільших страховиків України та входить до десятки лідерів за обсягом зібраних страхових премій. За цей період загальна сума активів «ІНГО» зросла з 3 056 293 тис. грн у 2022 році до 3 404 167 тис. грн у 2024 році, тобто на 347 874 тис. грн, що свідчить про нарощення фінансового потенціалу. Власний капітал зріс на 281 700 тис. грн, а довгострокові зобов’язання — на 446 116 тис. грн. Це підтверджує активну інвестиційну діяльність і розширення фінансової бази страховика. «ІНГО» активно працює у сферах автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена карта»), медичного, майнового та корпоративного страхування, демонструючи стабільну клієнтську підтримку навіть у складних економічних умовах воєнного часу.

Аналіз фінансових результатів показав суттєве зростання показників ефективності. Чисті зароблені страхові премії зросли з 1 513 075 тис. грн у 2022 році до 2 739 333 тис. грн у 2024 році (приріст на 1 226 258 тис. грн).

Незважаючи на коливання валового прибутку (зниження на 276 144 тис. грн), чистий фінансовий результат зріс із 159 056 тис. грн у 2022 році до 257 797 тис. грн у 2024 році, тобто на 98 741 тис. грн або 62%. Такі тенденції свідчать про ефективне управління витратами, диверсифікацію доходів і зростання операційної прибутковості. Витрати компанії також мали стабільну динаміку: загальні операційні витрати збільшилися з 668 262 тис. грн у 2022 році до 1 076 973 тис. грн у 2024 році, що пояснюється розширенням діяльності та інфляційним впливом, однак це не завадило забезпечити позитивну динаміку прибутковості.

Оцінка ефективності формування та використання фінансових результатів підтверджує стійке становище «ІНГО» на ринку. Рентабельність активів (ROA) зросла до 7,6%, а рентабельність власного капіталу (ROE) — до 20,8%, що є високим показником для страхового бізнесу. Рівень страхових виплат становить 42,49%, що вказує на збалансовану політику ризик-менеджменту — компанія виконує свої зобов’язання перед клієнтами, зберігаючи прибутковість. Позитивна динаміка грошових потоків від операційної діяльності (195 139 тис. грн у 2024 році проти -37 900 тис. грн у 2023-му) свідчить про відновлення фінансової активності після складного періоду. Таким чином, «ІНГО» характеризується як фінансово стійка, результативна та конкурентоспроможна компанія, що впевнено утримує високі позиції на українському страховому ринку.

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «ІНГО»

3.1. Напрями покращення формування та використання фінансових результатів страхової компанії

У сучасних умовах економічної нестабільності, воєнних ризиків та посилення конкуренції на страховому ринку України особливої ваги набуває удосконалення системи управління фінансовими результатами діяльності страхових компаній. Для компанії «ІНГО», яка посідає провідні позиції серед національних страховиків, ефективне управління фінансовими результатами є основою забезпечення стабільності, прибутковості та стійкого розвитку. Раціональне використання ресурсів, оптимізація витрат, підвищення рентабельності операцій і формування збалансованої структури активів та пасивів виступають ключовими складовими фінансового менеджменту.

Удосконалення системи управління фінансовими результатами передбачає не лише аналіз поточного стану компанії, а й формування дієвих механізмів прогнозування, планування та контролю прибутковості. В умовах динамічних змін ринку страхових послуг важливо забезпечити адаптивність управлінських рішень, орієнтацію на цифровізацію процесів, підвищення ефективності обліку та прозорості фінансових потоків. Це дозволить компанії «ІНГО» не лише зміцнити свої конкурентні позиції, а й сформувати довгострокову фінансову стійкість, що є запорукою надійності страхової системи в цілому.

Основні напрями покращення, на нашу думку, формування і використання фінансових результатів діяльності страхової компанії «ІНГО» представлені на рисунку 3.1.

Рис. 3.1. Напрями покращення формування та використання фінансових результатів страхової компанії «ІНГО» (власна розробка автора)

Для страхової компанії «ІНГО» створення стратегії управління операційними витратами є ключовим інструментом підвищення ефективності та прибутковості діяльності. Така стратегія має охоплювати кілька важливих аспектів:

- аналіз структури витрат із виокремленням основних статей, які мають найбільшу частку у собівартості страхових послуг (заробітна плата, маркетинг, IT-підтримка, перестрахування тощо);
- оптимізацію адміністративних та управлінських витрат шляхом автоматизації внутрішніх процесів і впровадження систем електронного документообігу;
  контроль і планування витрат на персонал, що передбачає розробку системи мотивації, орієнтованої на результативність;
- зменшення витрат на оренду, логістику та обслуговування офісів завдяки цифровізації та розвитку дистанційних каналів обслуговування клієнтів;
- регулярний моніторинг співвідношення витрат і доходів у розрізі видів страхування для виявлення нерентабельних напрямів;
- формування внутрішніх стандартів фінансової дисципліни, що забезпечать прозорість, контроль і своєчасне прийняття управлінських рішень для стабільного розвитку «ІНГО».

Для страхової компанії «ІНГО» стратегія управління операційними витратами має бути спрямована на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів і зменшення частки непродуктивних витрат. Вона повинна передбачати детальний аналіз структури витрат із визначенням основних статей, які найбільше впливають на результативність діяльності. Важливо впровадити систему контролю витрат через цифрові інструменти фінансового обліку та внутрішнього аудиту. Одним із напрямів може стати оптимізація персоналу та впровадження гнучких форм зайнятості, що зменшить адміністративне навантаження. Крім того, доцільним є скорочення витрат на оренду та логістику шляхом розвитку онлайн-страхування й дистанційного обслуговування клієнтів, що забезпечить зростання рентабельності діяльності компанії. Важливим елементом стратегії також має стати формування внутрішніх нормативів контролю витрат, які дозволять підтримувати фінансову дисципліну та запобігати

нераціональному використанню коштів. Крім того, регулярний моніторинг ефективності впроваджених заходів сприятиме своєчасному коригуванню управлінських рішень і забезпеченню стабільного фінансового розвитку страхової компанії «ІНГО».

Для страхової компанії «ІНГО» розширення спектра страхових продуктів є стратегічним напрямом підвищення конкурентоспроможності та зміцнення позицій на ринку. Одним із ключових аспектів має стати розробка нових програм страхування, орієнтованих на сучасні потреби населення та бізнесу, зокрема у сфері кіберризиків, екологічного страхування, страхування логістичних ризиків та медичних програм із цифровим супроводом. Компанії доцільно впроваджувати інноваційні продукти з використанням технологій штучного інтелекту, Big Data та мобільних застосунків для індивідуалізації страхових пропозицій. Такі рішення сприятимуть не лише розширенню клієнтської бази, а й підвищенню лояльності наявних страхувальників. Важливим завданням також є розвиток партнерських програм із банками, медичними закладами, сервісними компаніями та платформами електронної комерції, що дозволить формувати комплексні страхові рішення. Упровадження інноваційних видів страхування та активне використання цифрових каналів збуту забезпечить компанії «ІНГО» зростання ринкової частки, підвищення доходів і стабільність фінансових результатів у довгостроковій перспективі.

В умовах війни до таких страхових продуктів можна віднести:

- страхування житла та майна від воєнних ризиків і руйнувань;
- програми страхування життя, здоров’я та медичного обслуговування військовослужбовців і цивільного населення;
- страхування транспортних засобів, залучених до гуманітарних і логістичних операцій;
- страхування вантажів під час евакуації або доставки допомоги;
- страхування бізнесу від перерв у діяльності через бойові дії;

– страхування аграрних ризиків, пов’язаних із пошкодженням земель або техніки;
– страхування відповідальності волонтерських організацій і благодійних фондів.

Такі продукти дозволяють компанії «ІНГО» не лише підтримувати клієнтів у кризових умовах, а й виконувати соціально важливу роль, забезпечуючи фінансовий захист населення та бізнесу.

Підвищення ефективності управління страховими резервами є одним із ключових напрямів зміцнення фінансової стабільності страхової компанії «ІНГО». Для цього компанії доцільно удосконалити політику формування та розміщення резервів, забезпечивши їх повну відповідність вимогам законодавства і міжнародним стандартам фінансової звітності. Важливим аспектом є впровадження системи моніторингу ліквідності резервів, що дозволить своєчасно реагувати на зміни у платоспроможності та забезпечувати виконання зобов’язань перед клієнтами. Доцільно також запровадити диверсифікацію напрямів інвестування страхових резервів — шляхом поєднання низькоризикових державних цінних паперів із більш дохідними корпоративними інструментами. Крім того, компанії варто вдосконалити внутрішній контроль за процесом розрахунку та використання резервів, підвищити прозорість фінансової звітності та впровадити регулярний аудит. Такі заходи сприятимуть не лише збереженню платоспроможності, а й підвищенню довіри страхувальників і партнерів до компанії «ІНГО» як стабільного та надійного учасника страхового ринку.

Цифровізація фінансових процесів і впровадження сучасних ІТ-рішень у страховій компанії «ІНГО» передбачає реалізацію кількох взаємопов’язаних напрямів:

1. Автоматизація фінансового обліку та звітності — впровадження інтегрованих програмних систем, які забезпечують оперативне

відображення фінансових операцій, контроль руху коштів і формування звітів у реальному часі.

2. Розвиток електронного документообігу — перехід до цифрового обміну даними між підрозділами компанії, що скорочує витрати часу та зменшує ризик помилок.
3. Використання аналітичних IT-платформ і штучного інтелекту — для прогнозування доходів, витрат і ризиків, а також для моделювання сценаріїв фінансового розвитку компанії.
4. Запровадження системи управління клієнтськими даними (CRM) — для персоналізації страхових продуктів, аналізу поведінки клієнтів та підвищення якості обслуговування.
5. Інформаційна безпека та захист фінансових даних — модернізація кіберзахисту, шифрування баз даних і створення резервних копій для безперервності роботи.
6. Розвиток онлайн-сервісів і мобільних застосунків — для укладання договорів страхування, подання заяв про страхові випадки та контролю за станом полісів у режимі реального часу.
7. Використання технологій Big Data та хмарних обчислень — для підвищення точності аналітики, швидкості обробки інформації та зниження витрат на IT-інфраструктуру.

Зміцнення кадрового потенціалу є одним із ключових чинників підвищення ефективності діяльності страхової компанії «ІНГО», адже саме професійність працівників визначає якість прийняття управлінських рішень та фінансових результатів. Для цього компанії доцільно розробити систему безперервного професійного навчання, яка охоплюватиме як базові знання з фінансового менеджменту, так і сучасні методи управління ризиками.

По-перше, важливо впровадити регулярні внутрішні тренінги та сертифікаційні програми, орієнтовані на аналітику фінансових показників, оцінку платоспроможності, управління резервами та інвестиційним

портфелем. По-друге, варто стимулювати підвищення кваліфікації через участь у міжнародних навчальних курсах, вебінарах і професійних конференціях, що дозволить працівникам переймати досвід провідних страхових компаній. По-третє, слід створити систему наставництва для молодих спеціалістів, яка забезпечить передачу практичних знань від досвідчених фінансових аналітиків і ризик-менеджерів. Крім того, доцільним є запровадження мотиваційних програм, що заохочують працівників до професійного розвитку, інноваційності та результативності в роботі.

Такі заходи дадуть змогу компанії «ІНГО» підвищити якість управління фінансовими потоками, посилити аналітичний потенціал і забезпечити високий рівень корпоративної культури, орієнтованої на стабільне зростання та розвиток.

Активізація партнерських програм і міжнародного співробітництва є важливим напрямом зміцнення фінансової стабільності та підвищення рентабельності страхової компанії «ІНГО». Налагодження взаємодії з банками, інвестиційними фондами, перестраховими компаніями, медичними установами та транспортними підприємствами сприятиме диверсифікації джерел доходів і розширенню клієнтської бази. Співпраця з міжнародними партнерами дозволить компанії отримати доступ до сучасних методик оцінки ризиків, новітніх страхових технологій і додаткових фінансових ресурсів. Розвиток спільних програм з банками та фінтех-компаніями створить можливість впровадження комбінованих продуктів, таких як банківсько-страхові послуги або страхування електронних транзакцій. Участь у міжнародних проєктах і грантових ініціативах сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості компанії, зміцненню її іміджу та забезпеченню сталого розвитку на вітчизняному страховому ринку.

Визначальним чинником фінансової надійності є також коректне розрахування тарифних ставок, що відображають економічно обґрунтовану

ціну страхового захисту. Тариф формується на основі багаторічної статистики щодо збитковості, частоти страхових подій та очікуваного доходу. Невірно встановлений тариф може призвести як до недофінансування страхових резервів, так і до втрати конкурентоспроможності компанії.

Також, варто зазначити, що забезпечення прибутковості діяльності, фінансової стійкості та зростання страхових компаній має вагоме значення для економіки в цілому з огляду на наступні чинники:

1. Системна роль страхування: розвиток страхового сектора сприяє стабілізації фінансових відносин і забезпечує соціальну стійкість суспільства на макрорівні.

2. Вплив на макроекономічні процеси: фінансова стійкість страхових компаній зміцнює ринкові відносини та знижує загальні економічні ризики.

3. Формування інвестиційного потенціалу: страховики є вагомими учасниками фінансового ринку, забезпечуючи акумулювання та ефективне розміщення капіталу.

3.2. Оптимізація структури страхового портфеля та диверсифікація інвестицій страхової компанії в сучасних умовах

Мета оптимізації інвестиційного портфеля страхової компанії— отримання максимального інвестицій(ного доходу за умови дотримання загальних для всіх учасників фінансового ринку обмежень:

- обмеження у використанні фінансових інструментів;
- державне регулювання та контроль за процесом розміщення активів;
- необхідність обгрунтованого розміщення власних вільних засобів з урахуванням фінансового стану інвестора (особливо в частині мінімального розміру статут(ного капіталу);
- особливості структури зобов'язань операційного портфеля;

– необхідність мати певний обсяг високоліквідних активів з метою виконання зобов'язань компанії, ризики яких погано піддаються кількісній оцінці;
– досвід роботи актуаріїв і менеджерів інвестицій(но(аналітичного відділу з метою забезпечити достатній рівень безпечності інвестиційного портфеля страховика [4; 27].

Сутність диверсифікації кредитного портфеля страхової компанії «ІНГО» полягає у збалансуванні структури вкладень і зниженні ризику втрат шляхом розподілу фінансових ресурсів між різними видами активів, галузями, регіонами та контрагентами. Такий підхід дозволяє зменшити залежність від окремих позичальників або сегментів ринку, забезпечити стабільність грошових потоків і підвищити ефективність управління фінансовими результатами. Для страхової компанії диверсифікація є важливим інструментом збереження платоспроможності, особливо в умовах воєнних ризиків та нестабільності фінансового ринку.

Можливими напрямами диверсифікації кредитного портфеля компанії «ІНГО» є розподіл вкладень між коротко- та довгостроковими кредитними інструментами, інвестування в різні галузі економіки (енергетика, транспорт, аграрний сектор, інформаційні технології). Також доцільно розширювати співпрацю з кількома банківськими установами для уникнення концентрації ризиків. Перспективним напрямом є використання державних облігацій, корпоративних цінних паперів і інвестицій у проєкти з низьким рівнем ризику, що мають стабільну дохідність. Крім того, компанія може диверсифікувати портфель за регіональним принципом, розміщуючи активи як в українських, так і в міжнародних фінансових інструментах. Така стратегія сприятиме підвищенню прибутковості, стійкості фінансових результатів та мінімізації кредитних ризиків у діяльності «ІНГО».

Альтернативним варіантом розміщення вільних фінансових ресурсів страхової компанії «ІНГО» в умовах економічної нестабільності та

воєнного стану є інвестування в облігації внутрішньої державної позики (ОВДП). Цей інструмент належить до найнадійніших фінансових активів, оскільки гарантується державою, що практично виключає ризик неповернення вкладених коштів. Інвестування в ОВДП дозволяє компанії зберігати ліквідність активів, отримуючи при цьому стабільний дохід навіть за умов зниження ділової активності або скорочення попиту на страхові послуги. Такі вкладення сприяють підтриманню фінансової стійкості страховика, забезпеченню виконання зобов'язань перед клієнтами та формуванню позитивного грошового потоку.

Крім того, інвестиції в державні облігації мають стратегічне значення для оптимізації фінансового портфеля, адже поєднують помірний рівень ризику з гарантованою дохідністю. Завдяки стабільним процентним ставкам і можливості вибору термінів погашення, компанія може планувати свої фінансові потоки з урахуванням потреб у ліквідності. У сучасних умовах, коли інфляційні та валютні коливання ускладнюють роботу фінансового сектору, інвестування в ОВДП виступає не лише способом збереження капіталу, а й ефективним інструментом підтримання прибутковості діяльності страхової компанії «ІНГО».

Розрахуємо можливий прибуток від вкладення коштів у облігації внутрішньої державної позики (ОВДП) як проєкту оптимізації інвестиційного портфеля страхової компанії «ІНГО» (таблиця 3.1). Розрахунок виконано за простою формулою:

$$\text{Прибуток} = \text{Сума інвестицій} \times (\text{Ставка} / 100) \quad (3.1)$$

Таблиця 3.1

Розрахунок прогнозу прибутку від вкладення в ОВДП страховою компанією «ІНГО»

№	Сума інвестицій, грн	Ставка дохідності, % річних	Очікуваний прибуток, грн
1	1 000 000	12,5	125 000

№	Сума інвестицій, грн	Ставка дохідності, % річних	Очікуваний прибуток, грн
2	2 500 000	13,2	330 000
3	3 000 000	14,0	420 000
4	5 000 000	15,5	775 000
5	7 000 000	16,8	1 176 000

Вкладення в ОВДП є надійним напрямом розміщення коштів для страхової компанії, оскільки гарантується державою та забезпечує прогнозований дохід. Оптимальним рішенням для компанії «ІНГО» може бути комбінування кількох варіантів із різними ставками та строками погашення, що дозволить досягти балансу між ліквідністю, прибутковістю та рівнем ризику.

Також, напрямами оптимізації страхового портфеля страхової компанії «ІНГО» можуть бути такі:

- перегляд структури страхових продуктів з урахуванням ринкового попиту, рівня ризиків і прибутковості кожного виду страхування;
- розширення частки добровільного страхування, яке має вищу рентабельність порівняно з обов’язковими видами;
- впровадження системи оцінки ризиків для більш точного визначення страхових тарифів і зменшення збитковості договорів;
- оптимізація співвідношення між короткостроковими та довгостроковими страховими контрактами для підвищення ліквідності;
- удосконалення системи перестрахування з метою розподілу великих ризиків між кількома компаніями та зменшення потенційних втрат;
- використання аналітичних інструментів і цифрових технологій для прогнозування змін на страховому ринку та коригування структури портфеля;
- залучення нових категорій клієнтів через розвиток онлайн-каналів продажу та партнерських програм;

- проведення постійного аналізу ефективності страхових продуктів і вилучення з портфеля збиткових напрямів;
- формування резервів під ризикові види страхування відповідно до вимог платоспроможності та міжнародних стандартів звітності;
- оптимізація інвестиційної діяльності компанії через поєднання високонадійних і дохідних фінансових інструментів;
- застосування політики диверсифікації портфеля за регіонами, галузями економіки та категоріями клієнтів;
- розробка нових страхових продуктів, адаптованих до сучасних умов, зокрема з урахуванням воєнних ризиків, кіберзагроз і екологічних факторів.

Диверсифікація інвестицій страхової компанії «ІНГО» в сучасних умовах передбачає раціональний розподіл фінансових ресурсів між різними видами активів з метою зниження ризиків і підвищення стабільності доходів. Компанії важливо формувати збалансований інвестиційний портфель, який поєднує як низькоризикові, так і більш прибуткові напрями вкладень. Основним пріоритетом є інвестування в державні цінні папери, зокрема облігації внутрішньої державної позики, що гарантують надійність і забезпечують стабільну дохідність.

Крім того, диверсифікація має охоплювати інвестиції в корпоративні облігації, депозити у надійних банках, а також вкладення у проєкти реального сектору економіки — транспортну, енергетичну, аграрну та медичну галузі. Важливим напрямом стає залучення інвестицій у цифрові технології та страхові стартапи, що підвищують інноваційність компанії. Доцільно також розглядати інвестування у валютні інструменти для захисту від інфляційних коливань і валютних ризиків.

Здійснення диверсифікації інвестицій дозволить компанії «ІНГО» підвищити прибутковість свого портфеля, мінімізувати можливі фінансові втрати, забезпечити ліквідність активів та сформувати стійку основу для довгострокового розвитку навіть в умовах економічної невизначеності.

Основні напрями диверсифікації інвестицій страхової компанії «ІНГО» є такими:

1. Галузева диверсифікація – розподіл інвестицій між підприємствами різних сфер економіки, таких як енергетика, транспорт, аграрний сектор, ІТ-технології, медицина.
2. Регіональна диверсифікація – розміщення коштів у різних регіонах України та частково за її межами для зменшення впливу локальних економічних ризиків.
3. Валютна диверсифікація – інвестування в активи, номіновані в різних валютах (гривня, долар, євро), що забезпечує захист від девальвації національної валюти.
4. Інструментальна диверсифікація – поєднання різних видів фінансових інструментів: державних і корпоративних облігацій, банківських депозитів, акцій, пайових фондів.
5. Диверсифікація за рівнем ризику – балансування між консервативними (ОВДП, депозити) та більш ризиковими, але дохідними інвестиціями (акції, корпоративні облігації).
6. Диверсифікація за строками – формування інвестиційного портфеля з коротко-, середньо- та довгострокових вкладень для підтримання ліквідності та стабільного доходу.
7. Диверсифікація партнерів – розподіл інвестицій між різними банками, емітентами цінних паперів і фінансовими установами для уникнення залежності від одного контрагента.

З метою забезпечення ефективних напрямів формуання системи диверсифікації, оптимізації страхового портфеля страхової компанії «ІНГО», збільшення вхідних грошових потоків, компанії доцільно дотримуватися наступних ключових принципів:

З метою забезпечення ефективних напрямів формування системи диверсифікації та оптимізації страхового портфеля страхової компанії

«ІНГО», а також збільшення обсягів вхідних грошових потоків, доцільно дотримуватися таких ключових принципів:

- принцип збалансованості – забезпечення оптимального співвідношення між ризиком і прибутковістю інвестиційних та страхових операцій;
- принцип надійності – орієнтація на фінансово стабільні інструменти та контрагентів, які мінімізують можливі втрати;
- принцип ліквідності – підтримання достатнього рівня грошових коштів для своєчасного виконання страхових зобов'язань;
- принцип гнучкості – здатність оперативно реагувати на зміни економічного середовища, структури попиту та ризикових умов;
- принцип прозорості – забезпечення відкритості фінансової звітності, контролю за результатами діяльності та дотриманням нормативних вимог;
- принцип довгострокової стійкості – спрямованість на стабільне зростання вартості активів та формування фінансової безпеки компанії;
- принцип інноваційності – застосування сучасних технологій, аналітичних інструментів та цифрових платформ для ефективного управління інвестиційними процесами.

Дотримання цих принципів сприятиме підвищенню ефективності управління фінансовими потоками, зміцненню позицій страхової компанії «ІНГО» на ринку та забезпеченню її конкурентоспроможності у довгостроковій перспективі.

Висновки до розділу 3

У результаті проведеного дослідження встановлено, що ефективність управління фінансовими результатами страхової компанії «ІНГО» безпосередньо залежить від рівня організації фінансового менеджменту,

раціонального використання ресурсів і здатності компанії адаптуватися до мінливих економічних умов. Удосконалення системи управління фінансовими результатами потребує комплексного підходу, який охоплює планування, контроль, аналіз і прогнозування основних показників діяльності. Це дозволить компанії своєчасно виявляти проблемні ділянки, оптимізувати витрати, підвищувати прибутковість і забезпечувати стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

Важливим напрямом підвищення ефективності діяльності є удосконалення структури страхового портфеля та диверсифікація інвестицій. Збалансоване поєднання різних видів страхових продуктів, оптимальне співвідношення короткострокових і довгострокових договорів, а також розширення спектра фінансових інструментів дозволяють зменшити ризики й підвищити стійкість компанії до зовнішніх факторів. Інвестування в державні цінні папери, корпоративні облігації та інноваційні фінансові проєкти сприяє формуванню стабільних доходів і забезпечує надійну основу для підтримання платоспроможності страховика.

Досліджено, що удосконалення системи управління фінансовими результатами страхової компанії «ІНГО» має базуватися на стратегічному підході, який поєднує ефективне управління витратами, цифровізацію фінансових процесів і розвиток кадрового потенціалу. Реалізація запропонованих напрямів дасть змогу компанії посилити конкурентні позиції, підвищити рентабельність діяльності, збільшити довіру клієнтів і забезпечити сталий розвиток на ринку страхових послуг України навіть в умовах воєнної нестабільності.

ВИСНОВКИ

У процесі здійснення дослідження було розглянуто теоретичні основи управління кредитно-інвестиційною діяльністю банків і страхових компаній, зокрема сутність, функції та принципи її організації. Визначено, що кредитно-інвестиційна діяльність є важливою складовою фінансової стійкості установи, адже вона формує основу прибутковості, впливає на ліквідність та визначає рівень ризику. Проаналізовано наукові підходи до класифікації видів інвестицій, механізми управління кредитними портфелями та методи мінімізації ризиків. У цьому контексті підкреслено, що ефективне управління фінансовими результатами страхової компанії базується на комплексному поєднанні принципів рентабельності, ліквідності, диверсифікації та контролю за ризиками.

Здійснено ґрунтовний аналіз фінансово-економічних результатів діяльності страхової компанії «ІНГО». Зокрема, досліджено динаміку доходів, витрат, фінансових результатів і руху грошових потоків за 2022–2024 роки. Встановлено, що за цей період компанія продемонструвала зростання чистих страхових премій на 1 226,3 млн грн, що свідчить про збільшення обсягів страхових операцій і розширення клієнтської бази. Разом з тим, витрати компанії також зросли, що потребує більш детального контролю за структурою операційних витрат. Позитивним результатом є підвищення чистого прибутку до 257,8 млн грн у 2024 році, що підтверджує ефективність управління фінансовими потоками й здатність компанії адаптуватися до нестабільних умов воєнного часу.

Особливу увагу у другому розділі приділено аналізу ефективності використання фінансових ресурсів. Було розраховано основні фінансові коефіцієнти, що відображають рівень рентабельності, ліквідності та платоспроможності страхової компанії. Результати показали, що «ІНГО» характеризується стабільним фінансовим станом, однак має потенціал для підвищення ефективності використання активів і оптимізації інвестиційного портфеля. Виявлено, що зростання фінансових результатів забезпечується переважно за рахунок операційної діяльності та диверсифікації страхових продуктів, що є позитивною тенденцією.

Обґрунтовано напрями удосконалення системи управління фінансовими результатами діяльності страхової компанії «ІНГО». Сформульовано пропозиції щодо створення стратегії управління операційними витратами, цифровізації фінансових процесів, розширення спектра страхових продуктів і впровадження інноваційних рішень. Також визначено необхідність активізації партнерських програм, підвищення кваліфікації персоналу та вдосконалення управління страховими резервами. Розроблені рекомендації спрямовані на підвищення рентабельності, зміцнення фінансової стійкості та підвищення конкурентоспроможності компанії в умовах зростаючої нестабільності економіки.

Окрему увагу приділено диверсифікації інвестиційного портфеля компанії як ключовому чиннику фінансової безпеки. Запропоновано розширити напрями інвестування, включаючи вкладення в державні облігації внутрішньої державної позики (ОВДП), корпоративні облігації та інфраструктурні проєкти, що забезпечить стабільний дохід при мінімальному ризику. Такий підхід дозволить збалансувати короткострокові та довгострокові активи, підвищити дохідність інвестицій і зміцнити фінансову базу компанії.

Загалом результати дослідження доводять, що страхова компанія «ІНГО» демонструє позитивну динаміку розвитку та має значний

потенціал для подальшого вдосконалення фінансового управління. Реалізація запропонованих заходів сприятиме не лише підвищенню ефективності діяльності компанії, а й зміцненню її ролі на страховому ринку України. Це створить умови для сталого економічного зростання, розширення клієнтської бази та посилення інвестиційної привабливості у післявоєнний період.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аберніхіна І., Сокиринська І. Фінанси страхових організацій: навчальний посібник. Дніпро: Пороги, 2019. 198 с.
2. Внукова Н.М. Страхування: теорія та практика: навчально-методичний посібник. Харьків: Бурун Книга, 2014. 371 с.
3. Вовчак О.Д., Надієвець Л.М. Діяльність страхових компаній як фінансових посередників: світовий досвід та можливості для України. *Облік і фінанси*. 2015. № 3 (69). С. 70—74.
4. Дядюра К. В., Янковський В. А. Антикризове управління страховими компаніями: сутнісний складник та сучасний стан страхового ринку України. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. № 2 (29). С. 120—126. DOI: https://doi.org/10.32782/easterneurope.29-18
5. Гайбура Ю. А. Аналітичний інструментарій управління фінансовими результатами підприємства в умовах кризи. *Ефективна економіка*. 2021. № 5. С. 44-53.
6. Говорушко Т. А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку: монографія / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко. Київ: «Центр учбової літератури», 2012. 168 с.
7. Гузела І. А. Теоретико-методичні підходи до аналізу фінансових результатів діяльності страховиків України. *Наукові записки*

Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». 2018. № 11(39). С. 115-121.

8. Єрмошенко В. Визначення поняття фінансової безпеки страховика та її категорії. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 4. С. 46–52.
9. Журавка О.С. Страхування: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.
10. Іванова А.П., Шаповал Л.П. Особливості формування прибутку страхової компанії. *Економіка та суспільство*. 2017. Випуск 13. С. 1110—1116.
11. Качула С.В., Лисяк Л.В., Ляшевський Я. О. Аналіз формування доходу і розподілу прибутку страхових компаній (на прикладі акціонерної компанії "Страхова група "ТАС"). *Агросвіт*. 2021. № 1—2. С. 12—19.
12. Коваленко Ю. М., Літвін Я. А. Фінансово-інвестиційний потенціал страхових компаній в Україні. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України, №1, 2019. С. 109-124.
13. Конкурентоспроможність страхового ринку України в умовах активізації глобалізаційних процесів: колективна монографія / за матеріалами праць наукової групи і науковою редакцією д-ра екон. наук, проф. Л. В. Ширінян. К. : Видавництво Ліра-К, 2020. 404 с.
14. Корват О.В., Мамедов Н.К. Управління доходами страхової компанії. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. С. 1—8.
15. Кравчук Г., Бережна Т. Дослідження проблем формування фінансових результатів страховиків. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2016. № 1 (5). С. 193—203.
16. Кнейслер О. Формування системи управління фінансовими потоками страхових компаній. *Схід*. 2015. № 5. С. 55—59.
17. Консолідовані звітні дані. Огляд страхового ринку. URL: https://www.nfp.gov.ua/ua/Konsolidovani-zvitnidani.html.

18. Лавчук Н., Русул Л. Дослідження фінансових результатів діяльності страхових організацій. *Економіка і суспільство*. 2018. № 15. С. 679–687.
19. Лубкей Н. П. Систематизація фінансових ризиків страхових компаній та особливості управління ними в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 20. С. 862–866.
20. Марина А., Пеценко М. Страховий ринок України в умовах війни. Цифрова економіка та економічна безпека. 2023. № 5 (05). С. 44—51.
21. Мельничук І.І., Надієвець Л.М., Заболотний Д.А. Прибутковість страховика: оцінка та управління в сучасних умовах. Трансформаційна економіка. 2023. № 5. С. 90—93.
22. Олійник В. Фінансова стійкість страхових компаній : монографія. Університетська книгарня, 2023. 287 с.
23. Осадець С.С. Страхування : підручник. Київ: КНЕУ, 2012. 599 с.
24. Павловська О.В., Філімонова В.О. Фінансова стійкість страхової компанії та критерії її забезпечення. *Ефективна економіка*. № 6, 2015 URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4130
25. Панченко О., Садчикова І. Вплив цифрових технологій на розвиток страхового бізнесу. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 4 (36). С. 291—301.
26. Про страхування. Закон України від 07 березня 1996 р. № 85/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80
27. Розпорядження Держфінпослуг «Рекомендації щодо аналізу діяльності страховиків» від 17.03.2005 № 3755. URL: expert-rating.com
28. Рудь І.Ю., Мальцева А.С. Аналіз та оцінка фінансового стану страхової компанії. *Електронний фаховий науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку»*. 2021. № 54. С. 229-233. URL: http://www.market-infr.od.ua/uk/54-2021
29. Рябенко Г. М., Зінгаєва Н. Є. Страхування : курс лекцій Миколаїв : МНАУ, 2017. 77 с.

30. Савків У. С. Фінансовий результат підприємства. Соціально компетентне управління корпораціями в умовах поведінкової економіки: матеріали Міжнародна науково-практична конференція, (м. Луцьк, 18 лютого 2021 р.). Луцьк : 2021. С. 99–101.
31. Сарамков О. А., Нечай Д. В. Клепікова О. А. Аналіз головних показників фінансової стійкості страхових компаній з використанням імітаційного моделювання. *Вісник Харківського нац.-го унів-ту імені В. Н. Каразіна. Серія «Економічна»*. 2019. № 96. С. 80–94.
32. Статистика страхового ринку України. Офіційний сайт FORINSURER: Форіншурер – журнал про страхування та InsurTech. URL: https://forinsurer.com/stat.
33. Страхування: теорія і практика: навчальний посібник. Н. Внукова та ін. Київ: Бурун. 2014. 371 с.
34. Страхова компанія «ІНГО». Офіційний сайт. URL: https://ingo.ua/
35. Фінансова звітність страхової компанії «ІНГО» протягом 2022-2024 років. URL: https://ingo.ua/publichna-ta-finansova-informacziya?groupTab=financialStatements
36. Федина В. В. Інтернет-маркетинг діяльності страхових компаній. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2018. №1. С. 239–251.
37. Шевчук О. Оцінка фінансового стану та ефективності діяльності страхових компаній України. *Регіональна економіка*. 2016. № 11. С. 137–142.
38. Шевченко Н. В., Пушак Я. Я. Управління операційною стратегією підприємства як складова забезпечення його безпеки та прибутковості: теоретичний аспект. Вісник економічної науки України. 2024. № 2 (47). С. 83-87.
39. Шинкаренко О.М. Методичні аспекти аналізу фінансових результатів страховиків. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. *Економічні науки*. 2015. Випуск 28. С. 164–173.

40. Шинкаренко О., Ситник О. Особливості формування фінансових результатів страхової компанії. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2014. 2 серп. С. 71–76.
41. Шірінян Л.В. Фінансова надійність і фінансова стійкість страховиків. *Актуальні проблеми економіки*. 2020. № 9. С. 173–178.
42. Risk Management Process For Insurance Companies. RiskOptics. URL: https://reciprocity.com/blog/risk-management-process-for-insurance-companies/ (date of access: 15.2.2025).
43. Pooser D.M., Browne M.J. (2018). The Effects of Customer Satisfaction on Company Profitability: Evidence From the Property and Casualty Insurance Industry. Risk Management and Insurance Review. 21 (2, 289—308. (doi:10.1111/rmir.12105).
44. Shevchenko N., Marchenko O., Horban I., Leskiv H., Voronka O. Directions of profitability management of Ukrainian insurance companies in the process of minimizing risks and ensuring economic security. Polish journal of science. №85, 2025. https://doi.org/10.5281/zenodo.15253975

ДОДАТКИ

Додаток А

Показники оцінки ефективності управління фінансовими результатами діяльності страхової компанії

№	Показник	Економічний зміст	Формула розрахунку
1	Рентабельність страхових операцій	Прибутковість основної діяльності	Прибуток від страхування / Доходи від страхування
2	Рентабельність власного капіталу (ROE)	Ефективність використання власного капіталу	Чистий прибуток / Власний капітал
3	Рентабельність активів (ROA)	Ірибутковість використання активів	Чистий прибуток / Активи
4	Коефіцієнт збитковості страхових операцій	Частка страхових виплат у доходах	Страхові виплати / Страхові премії
5	Коефіцієнт платоспроможності	Здатність компанії виконувати зобов’язання	Власний капітал / Зобов’язання
6	Коефіцієнт ліквідності	Можливість погашення короткострокових боргів	Поточні активи / Поточні зобов’язання
7	Коефіцієнт оборотності активів	Ефективність використання активів для отримання доходів	Загальні доходи / Активи
8	Рентабельність реалізації	Прибутковість продажу послуг	Чистий прибуток / Виручка
9	Коефіцієнт фінансової стійкості	Частка власного капіталу у загальній сумі фінансування	Власний капітал / (Власний + Залучений капітал)